Kuurojen Lehti

Tidskrift för Döva

12
1964

Toivotamme ystävillemme

Hyvää Joulua ja Onnellista Autta Vuotta 1965

HELSINKI

Helsingin Kuurojenyhdistys r.y.
Helsingin Kuurojen Bridgekerho
Helsingin Kuurojen Naiskerho
Elina ja Leonid Kaurela
Torsten Rikström perh.
Teuvo Lillunen
Aura ja Ole Ahlbäck
Eeva ja Ragnar Östman
Aleks. Savolainen perh.
Kauko Laukkanen
Saima Hagström
Sigurd Månsson
Roy Widberg
Kauko Reinikka perh.
Sulo Ikola perh.
Hilkka Laapio
Pauli Latovehmas
Erkki Airaksinen
Jaakko Laine
Tor Kullberg perh.
Ansa Ripatti
Irma Holmberg perh.
Valdemar Holmberg
Matti, Doris ja Ulla Liinapuro
Anja Karhunen
Toini Härmä
Anneli Koppinen
Tapio Laine
Carl-Eric Martola perh.
Erkki Lehtinen
Yrjö Sivonen
Raimo Hermans
Esa Kauppinen perh.
Eelis Levänen perh.
Lauri Laine perh.
Eeva ja Pirjo Lehtinen
Veikko Lakso
Nelly Stremouhov
Aira Kilpeläinen
Uuno Tanskanen perh.
Jukka Palin perh.
Emil Färdig perh.
Liisa ja Runo Savisaari
Eija Etu-Seppälä
Pentti Suontakainen
Reino Vendelin
Eira ja Erkki Blom
Ilma ja Kalle Hämäläinen
Asser Mäkilä
Heikki Siponmaa
Tuula Peltola
Antti Ikola
Väinö Tolsa perh.
Eino Tolsa
Svea ja Arvo Helenius
Hilja ja Börje Ahlbäck
Saara ja Paul Miettinen
Matilda Ranta
Eila ja Seppo Ahjolinna
Lempi ja Olavi Kilpinen
Niilo Kurki
Mirjam Lohtander
Osmo Entelä perh.
Marita ja August Grönroos
Viljo Rantanen perh.
Väinö Jussila perh.
Adele Schoultz
Solveig ja Eino Karilas
Jaakko Väisälä

HÄMEENKYRÖ

Selma ja Kalle Nordfors
Taimi ja Kalle Hietaniemi
Hilkka Nordfors
Sinikka Lahtinen
Anna Iso-Lähteenmäki
Ester Koskinen
Erkki Nummi
Lyyli ja Väinö Grönroos
Esko Tapiainen
Hämeenkyrön Kuurojenyhdistys r.y.

HÄMEENLINNA

Yrjö Vähärautio
Ilmari Valtonen perh.
Jorma Virtanen
Lilja Sievänen
Ulla Korpilähde
Tuula Löytylahti
Matti Huttunen perh.
Alpo Heinonen perh.
Marjatta Ervast
Inkeri Ervast
Elvi Sainio
Annikki Väisänen
Kaisu ja Ilari Kuuliala
Sven Ingberg
Vilho Leinonen perh.
Jaakko Kallio perh.
Jukka Yläkorpi perh.
Raija Kokkola
Jarmo Narmala perh.
Paula Koivisto
Eeva-Liisa Viitasaari

JOENSUU

Kalle Mujunen
Hilkka Simonen perh.
Otto Simonen perh.
Eeva ja Juho Suoninen
Aarne Helminen
Ilta ja Tuomo Ryynänen
Anna ja Erkki Hirvonen
Elise Jaakkola perh.
Veli Tikka
Maire ja Toivo Lavikainen
Joensuun Kuurojen Yhdistys r.y.

JYVÄSKYLÄ

Aune Ihalainen
Heikki Niemelä perh.
Elsa Närhi
Anna Toppila
Elvi Jokilampi
Lahja Kuukkanen
Jorma Ratavaara perh.
Aino Laitinen
Arvo Hämäläinen perh.
Veikko Haarala perh.
Pekka, Aino ja Sorja Sopanen
Olga ja Nestor Parkkonen
Leena Onoila
Airi Peltola
Pentti Johansson
Seppo Laukkanen
Yrjö Vasama perh.
Asser Fransas perh.
Toivo Korhonen perh.
Lyyli Helin

Kansikuva: Nuorten Kulttuuripäivien avajaiset Kauppakorkeakoulussa. Vas. etualalla kulttuuripäivätoimikunnan puheenj. rva Aura Ahlbäck lausumassa tervehdyssanoja.

KUUROJEN LEHTI
Tidskrift för Döva

69 vuosikerta 1964

N:o 12

Julkaisija
Utgivare
Suomen Kuurojen Liitto r.y. — Finlands Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja
Huvudredaktör
Runo Savisaari, Riistapolku 1 C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri
Red.sekr.
Jarmo Narmala, Lokero 62 Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja
Svenskspr. red.
Rea Stadius
Fredriksgatan 39, Helsingfors
Tel. 56 419.

Toimituskunta
Redaktionskommitté
Aura Ahlbäck, Emil Mattila ja Ragnar Östman.

Toimitus
Expedition
Markkulantie 3, Hämeenlinna. Postiosoite: Lokero 62 Hämeenlinna. Puh. 24 289.

Tilaushinta
Prenumerationspris
1/1 vsk kotimaassa ja Pohjoismaissa 8:—, ulkomaille 10:—. Tilattavissa postitoimistoista.

Kirjoitukset ja kuvat on lähetettävä edellisen kuukauden 7 päivään mennessä. Kaikki maksut suoritettava Suomen Kuurojen Liitto r.y:n postisiirtotilille n:o 6825.

Suomen Kuurojen Liitto r.y.
Liisankatu 27 E 10 Helsinki.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja
Yli-ins. Runo Savisaari, Riistapolku 1 C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja:
Agrologi Jaakko Väisälä, Liisankatu 27 E 10, Helsinki, puh. 638 154.

Rahastonhoitaja
Ekonomi Eero Laamanen Liisankatu 27 E 10, Helsinki, puh. 882 163.

VIITTOMAKIELI ON AARRE

— Miksei kukaan sano kuuroille, että heillä on käsissään aarre, kun he omistavat viittomakielen! — Näin sanoi eräs kuurojen maailmaa hyvin läheltä seurannut arvovaltainen henkilö, ja hän katsoi minuun kuin syyttäen.

Meidän ihmisten yhteinen virhe on, että me enemmän katsomme sitä, mitä meiltä puuttuu kuin sitä, mitä meillä on. Jos kuurotkin tekevät näin, ei ole ihme, vaikka siinä mieli masentuisi: toisten puhetta ei voi kuulla, huuliltaluku on vaikeaa siksi, että ihmiset puhuvat huolimattomasti, oma puheääni on ehkä huono ja ihmisten on vaikea ymmärtää, koulussa on opittu liian vähän kieltä eikä siksi voi harrastaa lukemista niinkuin muut. — Tämän kaiken ohi kulkien on syytä pysähtyä ajattelemaan, mitä kuuroilla on sellaista, joka tuottaa heille iloa. Tärkein ilon aihe on varmaankin viittomakieli.

Kuulevat ihmiset kadehtivat kuuroilta sitä helppoutta, millä he tulevat toimeen kaukaistenkin kansojen kuurojen parissa. Kuurot ovat kuin yhtä perhettä. Heitä yhdistää tietoisuus siitä, että tuo toinenkin tietää millaista on elää kuurona, hän tuntee vaikeudet, mutta hän tuntee myöskin ilon, joka aiheutuu siitä, että ihminen kohtaa toisen ja että ihminen ymmärtää toista. Vaikka viittomakieli onkin eri maissa yksityisosiltaan erilaista, sen pohjana on kuitenkin kaikkialla näkövaikutelmien ja mielikuvituksen ja älyn yhteisleikki. Jo kuuleva ihminen, joka osaa viittoa, kokee iloa huomatessaan voivansa keskustella vierasmaalaisten kuurojen kanssa, vaikka ei ymmärrä mitään heidän kirjoitetusta ja puhutusta kielestään. Kuinka paljon suurempi tyydytyksen tunne täyttäneekään silloin kuuron, jonka omassa maassaan on useimmiten vaikea saada yhteyttä kuuleviin kanssaihmisiinsä. Eivätkä kuurot tule helposti toimeen vieraissa maissa vain kuurojen kanssa, vaan myöskin kuulevien parissa he selviävät siinä, missä kuulevat kielitaidottomina juuttuvat kiinni.

Tässä kirjoituksessa on tuotu esille viittomakielestä vain sellainen puoli, jota kuulevat ihmiset kadehtivat, sen kansainvälinen merkitys. Mm. tunnettu urheilujohtaja Tahko eli prof. Lauri Pihkala on oikein tosissaan ehdottanut, että viittomakieli olisi otettava urheilijoitten kansainväliseksi kieleksi.

Vaikkakin kuurojen kansainväliset yhteydet jatkuvasti laajenevat ja viittomakielen merkitys tällä alueella on selvästi nähtävissä, on viittomakielen suurin merkitys tietenkin siinä, että se on keskinäisen seurustelun vaivaton väline ja myöskin kuurojen kulttuuria kantava voima. Viittomakieli avaa sydämet, se nostaa hymyn silmään, se rakentaa yhteyttä, jonka voimasta kuulevilla ei ole aavistustakaan.

Lauri Paunu

KUUROT VANHUKSET

Sanotaan, että meidän päivinämme ei enää ole vanhoja ihmisiä, kaikki haluavat olla nuoria. Totta ehkä onkin, että pirteyttä ja nuorekkuutta riittää pidemmälle kuin ennen. Totuus on kuitenkin se, että keski-ikä on viime vuosikymmeninä jatkuvasti noussut ja vanhainkoteja on ruvettu maahamme rakentamaan entistä enemmän. Näitä tarvitaan, sillä vanhuksilla, jotka eivät enää tule omin avuin toimeen, pitää olla paikka ja koti, jossa heistä huolehditaan.

Åvikin kuurojen koti on suureksi osaksi vanhusten koti. Vanhusten lukumäärä onkin suhteellisesti viime vuosina lisääntynyt siellä. Nykyinen hoidettavien paikkaluku on 38. Jonotuslistalla on kuitenkin 25, jotka odottavat pääsyä kotiin. Tällä hetkellä heitä ei voida sinne ottaa. Tilanne on vähintään hälyyttävä. Pitäisi kiireellisesti saada lisätyksi hoitopaikkoja.

Muiden pohjoismaiden kuurojen liittojen puheenjohtajat ja sihteerit vierailivat Åvikissa kuukausi sitten. Kun kerroimme heille, että paikkoja on tällä hetkellä 38, he ällistyivät ja tiedustelivat onko tämä ainoa koti kuuroille Suomessa. Totesimme näin olevan ja ymmärsimme, että vieraamme pitivät Suomea tässä asiassa kehitysmaana. Nimenomaan kuurojen vanhusten huolto on kaikissa muissa pohjoismaissa paljon pidemmälle kehitettyä. Esim. Ruotsissa on olemassa 5 vastaavaa kotia, joissa paikkoja on 200:lle. Samoin Norja ja Tanska, joiden väkiluku on pienempi kuin Suomen, on paikkoja runsaasti toiselle sadalle huollettavalle.

Näyttää siltä, että vastuun kantaminen Åvikista ja sen laajentamisesta jää kuuroille itselleen sekä kodille ja pienelle kuurojen huoltokotisäätiön henkilöryhmälle. Suunnitelmat laajentamisesta ovat olemassa, mutta seuraavan rakennusvaiheen rahoitus on vielä kokonaan avoin.

Kysymme vain, pitääkö yhteiskunta huolta kuuroista vanhuksistaan. Kuka on yhteiskunta. Ainakin me kuulumme siihen.

R. S.

Rouva Aura Ahlbäck onnittelee lausuntakilpailun mestariluokan voittajaa Liisa Kauppista. Keskellä Soile Hämäläinen ja Esko Sänkiniemi.

Suomen Kuurojen Liiton V kulttuuripäivät Helsingissä 30.10.–1.11. 1964

Kulttuuripäivien avajaisjuhlan ohjelma Kauppakorkeakoululla, jota seuraamaan oli saapunut lähes viiteensataan nouseva yleisömäärä, jätti vaikuttavalla tavalla varmaan monen kuulevankin mieleen pysyvän kauniin muiston. Varsinkin Turun nuorten kuurojen, rouva Sirpa Kostiaisen johdolla, esittämä kuorolausunta: »Sydämeni laulu» ja »Oi kallis Suomenmaa» herätti ajatuksen, että eikö tällaista kaunista kuurojen esittämää kuorolausuntaa voisi sisällyttää joskus TV-ohjelmaan. Avajaisjuhlan jälkeen alkoivat kansantanhukilpailut, osanottajina oli 7 eri 4-parista joukkuetta. Kaikki osanottajat olivat pukeutuneet kauniisiin värikkäisiin kansallispukuihin ja jokainen ryhmä yritti parastaan; voittajaksi selviytyi Helsingin A-ryhmä (Elisabeth Katainen — Tapio Laine, Sirkku Raivio — Antti Ikola, Anna-Liisa Vehkama — Risto Tamminen, Aira Kilpeläinen — Pekka Aalto), voittaen Turun A-ryhmän 0.37 pisteellä. Pakollisena tanhuna oli kaikilla »Säkkijärven sappu». Vapaavalintaiseksi tanhuksi Helsinki oli valinnut tanhun »Rihmarulla», Turku »Koiviston polskan».

31.10. ja 1.11. olivat kilpailut Elannon juhlasalissa, mikä oli täynnä yleisöä koko ajan. Kerrontakilpailu oli ensimmäisenä, siinä olivat A- ja B-sarjat. Varmalla esiintymisellään voiton vei turkulainen Esko Sänkiniemi A-sarjassa; B-sarjan voitto tuli Jyväskylän Soile Hämäläiselle. Lausuntakilpailut veivät eniten aikaa, siinä oli B-sarjassa 16 osanottajaa, A-sarjassa 6 ja mestariluokassa 3. Monia kauniisti viittomakielellä tulkittuja runonlausuntoja saatiin nähdä. B-sarjan voittaja Ritva Lehtimäki Turusta (hän on täysin kuurona oppikoulun 5:llä luokalla), tiesi oikean rytmin, joka yhdistettynä kauniiseen tulkintaan

Värikkään ja vaikuttavan näyn tarjosi avajaisjuhlassa poloneesi, johon kaikki tanhuryhmät osallistuivat.

Tanhukilpailun voittanut Helsingin A-ryhmä saa palkintonsa.

toi varman voiton 226 pisteellä, seuraavan Jyväskylästä olevan Leena Pitkäsen saadessa 200 pistettä. A-sarjassa voitti helsinkiläinen Elisabeth Katainen, hän välittömällä luonnollisella esiintymisellään sai 240 pistettä, seuraavan seinäjokelaisen Eira Hirven saadessa 228 pistettä. Mestariluokan voittaja oli jo melko varmassa tiedossa, rouva Liisa Kauppinen Helsingistä, hänen kaunista rytmikästä viittomaansa oli ilo ja nautinto seurata.

Huumorikilpailussa sai vaasalainen Reino Perä ensimmäisen palkinnon, mutta vain pisteen huonomman tuloksen sai nuori Soini Suni, turkulaisiin lukeutuva nuorukainen.

Näytelmäkilpailussa oli näytelmänä Ilmari Turjan »Nokkosvihta», siinä kilpaili vain kaksi ryhmää, nimittäin Jyväskylä ja Helsinki. Kilpailu puoli tuntia kestäneessä näytelmässä muodostui tasaväkiseksi, vain kahden pisteen erolla Helsinki voitti viimekertaisen voittajan Jyväskylän, lähinnä pääosan esittäjän ansiosta, jolle, herra Torsten Rikström'ille, annettiin parhaan miesosan esittäjän palkinto. Parhaan naisosan esittäjän palkinnon sai rouva Eeva Ratavaara Jyväskylän ryhmästä.

1.11. jatkuivat kilpailut esitelmä ja ex tempore puhekilpailuilla, sekä yhdistysten välisenä tietokilpailuna (speakerina Kauko Mäkelä Tampereelta). Tietokilpailun voitti Turun joukkue, saaden 6 pistettä, seuraavina olivat tasapistein Seinäjoki ja Jyväskylä.

Lyhyen keskusteluhetken »Mitä toivot kulttuuripäiviltä vastaisuudessa» jälkeen olivat palkintojenjako ja päätössanat. Palkintojenjaon toimitti Kuurojen Liiton puheenjohtaja yli-insinööri R. Savisaari, kulttuuripäivätoimikunnan puheenjohtajan rouva Aura Ahlbäck'in avustamana.

J. V.

Loppuhuomioita

Kun näin jälkeenpäin ajattelemme V Kulttuuripäiviä, muistamme ensimmäiseksi sen suuren yleisömassan, joka kansoitti katsomon viimeistä sijaa myöten kaikkien kilpailujen ajan. Väliajalla sama yleisömeri lainehti eteisessä ja kahviossa ja henkilö, joka aikoi pistäytyä toimistossa, mietti moneen kertaan, mitenkähän pääsisi tungoksesta läpi elävänä. Ambulanssia ei onneksi sentään tarvinnut kenellekään tilata, joten tyytyväisinä voimme ajatella, että V Kulttuuripäivät vetivät ennätysmäisen yleisöjoukon seuraamaan kilpailuja ja onnistuivat muutenkin kaikin puolin.

Kauppakorkeakoululla pidettyihin avajaisiin, jotka olivat juhlava tilaisuus, oli saapunut runsaslukuisen kuuron yleisön lisäksi paljon kuuleviakin ja tätä ajatellen oli ohjelma suunniteltu sellaiseksi, että se

Turun A-ryhmä esittämässä tanhuaan, jolla sijoittuivat tanhukilpailussa toiseksi.

Salintäydeltä oli yleisöä kaikissa päivien tilaisuuksissa. Kuvassamme eturivissä liiton puheenj. Runo Savisaari sekä ulkolaiset vieraat konsulentti Harboe, puheenjohtajat Kruth ja Plum.

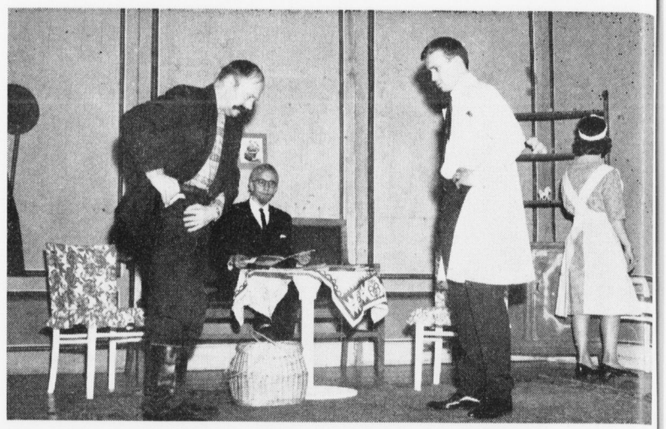

Näytelmäkilpailuun osallistui vain kaksi ryhmää, mutta kilpailu oli näiden välillä äärimmäisen tasaväkistä. Vas. kuvassa Jyväskylän esiintyjät: Heroja — E. Hummelin, Kaalssonska — E. Ratavaara, eteistyttö — A. Sopanen. Oik. kuvassa kilpailun voittanut Helsingin ryhmä: Heroja — T. Rikström, vuorineuvos — A. Ikola, tohtori — R. Turunen, eteistyttö — E. Katainen.

antaisi mahdollisimman paljon sekä kuurolle, että kuulevalle. Saimme kulttuuripäivien aikana jälleen nähdä jännittäviä kilpailuja. Suosituimmat kilpailulajit tuntuvat olevan kansantanhu ja runonlausunta. Kansantanhukilpailuista, jotka järjestettiin avajaisjuhlan yhteydessä, saamme lukea lähemmin toisaalta lehdestämme.

Runonlausunta tuntuu vuosi vuodelta vetävän vain enemmän ja enemmän osanottajia kokeilemaan siipiään. Tässähän ei ole mitään pahaa sanottavana, päinvastoin. Tässä lajissa kuitenkin selvimmin tuntuu voittajien ylivoima, kuten tulosluettelosta voimme nähdä. — Lukuunottamatta lausuntaa, kansantanhua ja tietokilpailua, oli osanotto muihin lajeihin melkoisen vähäistä. Mikä kumma olisi se mahti, joka saisi nuoret havahtumaan ja huomaamaan ja hiomaan kykynsä Tietenkin panimme ilahtuneina merkille ne muutamat uudet kasvot, jotka olivat mukana. Mutta enemmän, enemmän olisi saanut olla osanottajia kerronta-, esitelmä-, huumori- ja puhekilpailuissa sekä kuvaamataiteiden lajeissa.

Mutta hyvä näinkin. Kokonaisuudessaan jättivät V Kulttuuripäivät mieleen miellyttävän muiston, eikä kukaan voine kiistää, etteivätkö palkinnot menneet oikeille henkilöille. Sillä niinkuin Kuurojen Liiton puheenjohtaja, yli-insinööri Savisaari loppupuheessaan sanoi: He ovat palkintonsa ansainneet. Kohottakaamme siis hengessämme voittajille kolminkertainen eläköönhuuto. Ja sinulle, kilpailija, joka et tällä kertaa onnistunut, haluamme sanoa: Älä luovu! Ensi kerralla voi olla sinun vuorosi voittaa.

Tuomaristo oli tehtäviensä tasalla ja siitä heille näin post festum ruusu jokaiselle. S. K.

Taideharrastustyöt:

1. Erkki Hirvonen, Hammaslahti, Puumosaiikkityö.
2. Eira Hirvi, Seinäjoki, Posliinimaalaustyö.

Piirustukset:

1. Soini Suni, Turku.
2. Erkki Lehtinen, Helsinki.
2. Nelly Stremouhow, Helsinki.

Vesivärimaalaukset:

1. Teuvo Suutari, Oulu.
2. Soini Suni, Turku.

Valokuvat:

2. Esko Sänkiniemi, Turku.
3. Risto Koivula, Vaasa.

Huumorikilpailu:

1. Reino Perä, Vaasa .... 66 p.
2. Soini Suni, Turku .... 65 »
3. Aino Sopanen, J:kylä .. 52 »
4. Kalevi Immonen, Turku . 51 »

Kerronta, A-sarja:

1. Esko Sänkiniemi, Turku 103 p.
2. Liisa Kauppinen, H:ki . 99 »

Kerronta, B-sarja:

1. Soile Hämäläinen, J:kylä 97 p.
2. Aino Sopanen, J:kylä .. 89 »
3. Sointu Kotila, Turku .. 87 »
4. Vuokko Laaksonen, T:ku 84 »

Puhekilpailu:

1. Liisa Kauppinen, H:ki .. 88 p.
2. Esko Sänkiniemi, Turku 87 »
3. Nina Paajanen, Lahti .. 81 »
4. Aino Sopanen, J:kylä .. 72 »

Esitelmäkilpailu:

1. Soile Hämäläinen, J:kylä 93 p.
2. Esko Sänkiniemi, Turku . 85 »
3. Aino Sopanen, J:kylä .. 77 »

Lausunta, Mestariluokka:

1. Liisa Kauppinen, H:ki 263,5 p.
2. Soile Hämäläinen, J:kylä ..... 249 »
3. Esko Sänkiniemi, T:ku 222 »

Lausunta, A-sarja:

1. Elisabeth Katainen Hki 240,5 p.
2. Eira Hirvi, Seinäjoki .. 228 »
3. Anja Ojantakanen, T:ku 225 »
4. Nina Paajanen, Lahti .. 219 »
5. Raakel Immonen, Turku 198 »
6. Ritva Korhonen, Turku . 197 »

Lausunta, B-sarja,

1. Ritva Lehtimäki, Turku 226 p.
2. Leena Pitkänen, J:kylä . 200 »
3. Nelly Stremouhow, Hki 191 »
4. Vuokko Laaksonen, Turku ja Aino Sopanen, J:kylä ..... 187 »
6. Marjatta Hahmo, T:re 185 »
7. Maija Haavisto, Turku . 171 »
8. Terttu Olkkola, Lahti . 169 »
9. Ulla Liinapuro, H:ki .. 166 »
10. Åke Nabb, Vaasa .... 159 »
11. Ritva Kittelä, Lahti .. 158 »
12. Irma Hyttinen, Turku . 156 »
13. Kirsti Vuorimies, Vaasa 153 »
14. Eila Sitkiä, Kemi .... 147 »

Tuomarin näkökulmasta

Viidennet nuorten kulttuuripäivät ovat nyt siirtyneet muistojen joukkoon. On ehkä koettu iloja ja pettymyksiä. Mutta pääasia on, että jokainen osanottaja on joutunut jollain lailla kehittämään itseään ja yrittämään parastaan hyvässä tarkoituksessa. Eikö jokainen ole todella askelen edellä entisestä minästään, joko runon lausunnassa, esitelmöimisessä tai muussa. Toivottavasti kaikki osanottajat, ensimmäisestä viimeiseen, näin rohkeasti esiintyvät oman yhdistyksensä piirissä, ja sillä tavalla kehittävät itseään edelleen. Ja on saatu oppia toisilta ja siitä on hyvä jatkaa.

Nyt viimeisten kulttuuripäivien osanottajamäärä on pysynyt suunnilleen samana kuin ennen. Vain sarjoja oli enemmän ja niin ollen osanottajia oli sarjaa kohti vähemmän. Sarjoihin jako osoittautui onnistuneeksi toimenpiteeksi, uskalsivat alokkaatkin yrittää. Sarjoista sitten huomasi kuinka esim. lausunnassa voidaan kehittyä. A-sarjan lausujat olivat jo huomattavasti varmempia kuin B-sarjan. Mutta lausujille olisi sanottava, ettei ole tarpeellista lausua ääneen runoa, sillä siitä ei saa yhtään enempää pisteitä, pikemminkin päinvastoin, jos joukossa on kuuleva tuomari, sillä kuurojen ääneen lausuminen ei ehkä ole erikoisen nautittavaa, kuten nimim. S. H. viime numerossa arveli. Niinollen se häiritsee kuulevaa tuomaria, ja ehkä lausujaa itseäänkin, kun on hajoitettava voimansa kahdelle taholle. Parempi keskittyä vain viittomiseen ja äänettömään lausumiseen. (Kotona harjoitellessa voi hyvinkin lausua ääneen, se on samalla hyvää äänen harjoitusta.)

Esitelmäkilpailussa oli vain kolme osanottajaa. Se on ymmärrettävästi vaativampia kilpailulajeja, koska esitelmät on itse valmistettava. Nyt esitetyt esitelmät olivat korkeatasoisia ja näkyi, että osallistujat olivat paneutuneet asiaansa huolella.

Kerrontaan voisi useampikin nuori osallistua, koska siinä on kaksi sarjaakin. Vanhemmat yhdistyksen jäsenet voivat myös hyvin kannustaa nuoria yrittämään ja antaa heille ohjausta.

Näytelmäkilpailun osanoton supistuminen vain kahteen yhdistykseen pani harkitsemaan sen uudistamista. Ja koska näytelmät, huolimatta siitä että ne esitetään hyvin, ovat usein luvattoman pitkäveteisiä, niin asiassa ei ehkä ole muuta tehtävissä kuin antaa valittu näytelmä jonkun taitavan kynänkäyttäjän karsittavaksi. Näytelmä voisi alkujaan olla pitkäkin, mutta toimikunnan puolesta lyhennettäisiin ja mahdollisesti yksinkertaistettaisiin kieliasua viittomiseen sopivaksi. Sen esittämisajaksi riittäisi aivan hyvin 20—30 min. Siten saataisiin useampi yhdistys mukaan, sellaisiakin joiden piirissä ei ole henkilöitä, jotka osaisivat karsia näytelmän. Näytelmiin siis enemmän toimintaa ja tilanteita, vähemmän vuorokeskusteluja. Pitkät vuorokeskustelut tahtovat aina viittomakielellä esitettynä muodostua kankeiksi. — Nyt esitetyt näytelmät olivat harvinaisen tasaväkisiä ja hyvin esitettyjä, mutta olihan mukana vain tekijämiehet alallaan.

Lopuksi pari sanaa tanhukilpailuista. Olisi hyvä saada tuomareilta tietoja, mitä virheitä esiintyi eri joukkueitten tanhuissa, että tietäisi mahdollisesti välttää ne seuraavalla kerralla. Pakollinen tanhu oli melkein kaikille hiukan erilainen. Annettiinko enemmän pisteitä tanhun hyvästä suorituksesta vai sen oikeasta ohjauksesta.

Kulttuuripäivien jälkitunnelmissa, kirjoitti K a a r i n a.

Näytelmäkilpailu:

1. Helsinki ..... 213 p.
2. Jyväskylä ..... 211 »

Tietokilpailu:

1. Turku ..... 6 p.
2. Jyväskylä Seinäjoki ..... 5,5 »
4. Helsinki ..... 5 »
5. Lahti ..... 3,5 »
6. Tampere ..... 3 »

Yhdistysten välinen pistekilpailu:

1. Turku ..... 27 pist.
2. Helsinki ..... 22 »
3. Jyväskylä ..... 18 »
4. Seinäjoki ..... 6 »
5. Vaasa ..... 4 »
6. Oulu ..... 3 »
7. Lahti Tampere ..... 1 »

KANSANTANHUKILPAILUN LOPULLINEN JÄRJESTYS

Kulttuuripäivien tulosten jälkitarkastuksessa havaittiin, että tanhukilpailun tulosten laskennassa oli tapahtunut valitettava virhe. Erään tanhutuomarin taulukossa oli virheellinen yhteenlasku ja korjauksen jälkeen Seinäjoen ryhmä nousi 3:si.

Kulttuuripäivätoimikunta valittaa tapahtunutta erehdystä ja onnittelee 3:si sijoittunutta Seinäjoen ryhmää, jolle palkinnot on lähetetty postissa.

Tanhukilpailun lopulliset tulokset:

1. Helsinki A 8,55
2. Turku A 8,18
3. Seinäjoki 7,64
4. Jyväskylä 7,57
5. Tampere 7,51
6. Turku B 7,40
7. Helsinki B 7,35

Ystävän iloinen elämänasenne

Ystäväni Uuras Luuta sai nyt todella urakan, löytääkseen vanhan palstatilani, ja löytyihän se, kuinkas muuten vilpittömän huumorin ystävältä, ei kutsuttua ulos heitetä, eri asia jos olisi jokapaikan tunkeilija. Yksi joukko on se, joita ei käynneillä rasiteta, ne ovat vanhat ystävät. Käykää eläessään heidän luonaan. Hautajaisissa näitä ystäviä näkevät vain surevat omaiset. Henkilökohtainen käynti on enempi kuin lahja. Parhain ystävämme on Vapahtajamme Jeesus, hän on uskollinen ystävä, hän ei lähesty meitä kuin ohimennen, kuin vilpillinen ystävä, joka ei silmiin katso, vaan tervehtiessään pälyilee muualle.

Elämässä, varsinkin nykyisenä teknisenä aikakautena, jolloin moninaiset harrastukset riistävät oikean arvojärjestyksen elämänasenteestamme. Jumalan Sana on kallein lahja, jota tarjotaan tavalla tai toisella, kunhan sekin tapahtuu vilpittömässä ilon hengessä. Jos me sysäämme sen syrjään, kiellämme itseltämme iankaikkisen elämän. Sillä vain Jumalan Sana luo elämää nyt ja iäisyydessä. On pyydettävä Herralta tätä mielenlaadun oikeata arvojärjestystä, että kestäisi uskossa silloinkin kun juhlissa ei voi mukana olla, mutta mukana hengessä tavalla tai toisella. *Reino Grev*

Eräs Kremlin kirkoista.

Bussilla Moskovaan ja takaisin

(Jatk. ed. numerosta)

12. päivä elokuuta, ensimmäinen päivämme Moskovassa, valkeni pilvisenä, mutta selkeni vähitellen. Täynnä odotusta, mitähän tämäkin päivä tuo tullessaan, laskeuduttiin alakerran ruokasaliin klo 9, ovella oli sama mies punainen nauha käsivarressaan kuin illallakin nukkumaan mennessämme, liekö hän ollut ympärivuorokautinen päivystäjä, valvoja t.m.s., mutta samalla arvomerkillä varustettu henkilö oli jokaisessa hotellissa. Pisteltiin siinä ikkunanviereisessä pöydässä suuhun aamiaisherkkuja, vaikka ruokahalua kummasti vaimensi ikkunan takana sikakolhoosin traktorikuormaa samanaikaisesti lastattaessa keittiöjätteillä, eikä lastaajilla näyttänyt kiirettä olevan. Kun tyhjiä vanhoja maitopystöjä nostettiin, tuumittiin vähän niinkuin huumorilla, että niissä tuodaan tämän päivän maitoa ja kermaa, vaikka niitä herkkuja emme koko matkallamme nähneetkään. Saatiin kuitenkin ruoka niellyksi ja sitten alkoikin matkamme »omalla autollamme» kaupungin keskustaan.

Jo edellisenä päivänä tultaessa oli sovittu, että yritetään päästä balettia katsomaan ja sirkukseenkin. Sitä silmälläpitäen oli kerätty jo tulomatkalla ruplia pääsymaksuihin, viisi ruplaa pekkaa päälle; opas — Jukka — tiedusteli epäillen että onko rahaa niin paljon, ja hämmästeli kun kaikilla oli ja vielä varattiin Jukallekin vapaa pääsy. Kun nyt oli suunnitelma tällainen, ajettiin ensin Metropoliin ja sieltä tiedusteltiin pääsylippuja, aikamme odoteltuamme tulikin kielteinen vastaus baletin osalta, mutta sirkukseen kyllä päästäisiin. Sirkusliput piti kuitenkin käydä lunastamassa samana iltapäivänä. Tulikin jo kiire Yleisvenäläiseen Kuurojen Liittoon, keskustelutilaisuuteen. Liiton toimisto sijaitsee kaupungin keskustassa, (keskustahan voi olla vaikka 15 km:n läpimittainen, miten sen ajattelee tällaisessa suurkaupungissa). Tuntui kyllä siltä, että esim. Helsingissä on paljon vilkkaampi auto- ja bussiliikenne kuin täällä, mutta täällähän 1/3 liikenteestä tapahtuu maan alla metrolla. Kadut ovat varsinkin uudemmissa kaupunginosissa leveät kuin meillä torit, mutta jalankulkijoita näitä ylittämässä näkyi vain hyvin harvassa, syy; jalankulkijat alittavat tunneleissa kadut.

Kuurojen keskusliitossa otti meidät vastaan Liiton puheenjohtaja ja useat johtohenkilöt. Kun meidät oli kädestä pitäen lausuttu tervetulleiksi, saimme liiton kokoushuoneessa pitkän selostuksen Neuvostoliiton kuuroista, heidän teollisuuslaitoksistaan y.m. Erikoisesti kerrottiin kuurojen koulutusoloista ja opiskelumahdollisuuksista, miten kuuro voi opiskella esim. insinööriksi asti, jokaiselle kuurolle yritetään järjestää hänen taipumustensa mukaista opiskelua, jotta hän pääsee taipumustensa mukaiseen ammattiin. Kaikille kuuroille Neuvostoliitossa on työtä ja kaikilla myöskin suunnilleen sama palkka 80—100 ruplaa kuukaudessa. Saimme myöskin tietää, että Venäjän Kuurojen Liitolla on Mustanmeren rannalla »Ystävyys»-niminen lepokoti, jossa kuurot saavat loma-aikana levätä ja samalla tämä koti on suurena turvana niille, jotka eivät voi enää työskennellä. Liiton yhtenä tavoitteena on myöskin saada hyvä asunto jokaiselle kuurolle. Tämä keskusliitto on 15 eri kuurojenliiton keskuselin, liitoissa on sitten yhdistykset, kuten meilläkin. — Kuurojen lehteä toimittaa 18 henkeä, lisäksi on monia kirjeenvaihtajia eri puolilla laajaa maata. Yksistään Moskovassa on 5 kuurojenyhdistystä, niissä jäseniä yhteensä n. 6 000. Joten suurilla luvuilla suuressa maassa voidaan puhua, prosentuaalisesti laskien olisi tilanne toisenlainen, helpommin verrattavissa vaikkapa oman maamme oloihin. Emme antaneet kuitenkaan suurien lukujen hämätä itseämme, muistimme koko ajan miten suuressa maassa olimme, kuitenkin ihmettelimme, kohteliaisuussyistäkö? Myöntää täytyy, että koulutus on hyvin järjestetty ammattiopintoja ja korkeakouluja myöten. Emme kuitenkaan olleet tilaisuudessa kuurojenkouluissa käymään koulujen kesälomien takia.

Saimme muistoksi Suomeen vietäväksi kuva-albumin Neuvostoliiton kuuroista ja jokainen merkin rintaamme. Tutustuttuamme pikimmin liiton toimistoon hoputti oppaamme meitä autoomme oli nimittäin jo kiire tilatulle päivälliselle hotelli »Natsionaliin».

Iltapäivällä alkoi kiertoajelumme kaupungilla, oppaamme selosti suomenkielellä paikkoja, rakennuksia ja niiden nimiä sekä historiaa, tulkkimme käänsi selostuksen viittomakielelle. Mutta vaikeata oli katsoa molempia yhtäaikaa, jos seurasi selostusta jäi paikka näkemättä ja päinvastoin. Siispä enimmäkseen katsoimme nähtävyyksiä. Näimme Bolshoi teatterin, Kremlin muurin, Moskova-joen, monia suuria asuin- ja virastotaloja. Moskovan uusi yliopisto oli mahtava näky,

Tällainen oli Moskovan ainoa kaasuöljyasema, ei minkäänlaista huoltoa.

Kuljettajamme Paavo Lyijynen (paitahihasillaan) ja oppaamme Jukka keskustelevat.

siellä asuu ja opiskelee 36 000 opiskelijaa. Luku nyt ei opiskelijain kohdalla ole niin suuri, mutta kun ajattelee, että nämä opiskelijat myöskin asuvat rakennuksessa on kuva aivan toisenlainen. N. kilometrin päässä yliopistosta on Varpusvuori, sieltä on erinomainen näköala yli Moskovajoen kauaksi kaupunkiin. Kiertomatkalla pysähdyimme Suuren sirkuksen luo ja kävimme sieltä lunastamassa tilatut pääsyliput. Myöskin pysähdyimme katsomaan suurta uima-allasta, allas on pyöreä ja hehtaarin laajuinen, se on käytössä läpi vuoden, talvella sen vesi lämmitetään. Suuressa tavaratalossa lähellä Punaista toria saimme käydä »ostoksilla», sieltä sitten jalkaisin matkasimme maan alla parin korttelin välin leveässä pilarein varustetussa tunnelissa, tunneli oli kirkkaasti valaistu, ja tulimme päivänvaloon »Natsionalin» nurkalla, siellä oli illallinen järjestettynä; että ainakin syötiin vahvasti, joka päivä kolme kertaa. Osa meistä jäi vielä illallisen jälkeen keskustaan, Moskovan yöelämää seuraamaan ja kävi mm. ajamassa metrolla maan alla, väsyneimmät palasivat Varsava-motelliin. Paljon oli päivän aikana nähty, paljon »kuultu» neuvostolaisista kuuroista; mutta yleinen mielipide oli kylläkin, että meillä Suomessa sentään on parempi, täällä ikäänkuin vapaus puuttuisi; tai voi olla, ettei parempaa voi ajatella, kun ei sitä ole missään nähnytkään. Maassa maan tavalla, sanotaan.

Torstaipäivä ennusti sadetta, mutta onneksi sade loppui ennen lähtöämme keskustaan. Aamiaisella olivat kaikki läsnä, kukaan ei siis ollut hävinnyt joukosta. Klo 10.30 olimme jo matkalla Punaiselle torille ja pian siellä odottelemassa mausoleumiin pääsyä. Tullessa jouduimme kyllä miliisin pysäyttämäksi, olimme ajaneet väärin eräällä kadulla, jolla vast'ikään oli liikennemerkki muutettu. Eilen vielä ajoimme oikein samassa paikassa, mistä sen tiesi, että yön aikana merkki muutettaisiin? Oppaallamme oli selvittämistä, kun lisäksi kiire painoi toiselta puolen; kuljettajamme, vaadittaessa ajokorttia, ilmoitti ettei se ollut mukana, kun miliisi olisi siihen merkintää meinannut, sanoipahan suomeksi »tule Helsingistä hakemaan sitä». Enemmittä viivytyksittä pääsimme sitten kuitenkin lähtemään ja matkaamme jatkamaan ja nyt seisoimme kauniisti parijonossa, odottamassa liikkeelle lähtöä kymmentuhantisen muun yleisömäärän lisänä. Liekö turisteilla, oppaansa ansiosta, etuoikeus, kun jonon alkupäähän, tosin n. parisataa metriä kärjestä pääsimme tarkasti vartioidulle alueelle. Vihdoin alkoi verkkainen marssi määrättyä toriin maalattua valkoista viivaa myöten kohti mausoleumia. Ohitettiin kaukaa korkeiden neuvostolaisherrojen paraatin seuraamiskoroke ja vähitellen painuttiin Leninin mausoleumiin, puolijalokivestä tehtyyn rakennukseen, tiukasti asennossa seisovien sotilasvartijoiden välitse. Sisällä nähtiin Leninin makaavan korokkeellaan lasisessa arkussaan, himmeä valo heijastui hänen kasvoilleen. Jonon mukana koko ajan liikkeessä ollen kierrettiin koroke ja toiselta puolen päästiin ulos, kierrettiin mausoleumin taakse suurmiesten haudoille, Kremlin muuriin oli muurattuna O. V. Kuusisen tuhka myöskin. Stalinin haudalla ei ollut muuta kuin lattea kivilaatta, siinä nimi, eikä mitään muuta, muilla oli komeat kuvapatsaat. Tapansa kullakin kansalla.

Sitten pääsimme Kremliin sisälle, sehän on kuin kaupunki kaupungissa. Kävimme Varusteluhuonetta museoineen katsomassa, huopatossut siellä piti kenkien päälle kiinnittää, etteivät lattiat naarmuttuisi. Mutta voi sitä loisteliaisuutta, mitä tämä museo kätki sisäänsä, valtavia Venäjän-maan rikkauksia säilyneinä menneiltä ajoilta, oli tsaarien kullattuja vaunuja täytettyine hevosineen, aseita monenlaisia, hopeaa, kultaa ja monenlaista taidetta. Väkisinkin tuli ajatus: kansa vaeltaa köyhyydessä huonoihin vaatteisiin puettuna, mutta täällä on tällaisia suuria rikkauksia. Pitempään olisimme viipyneet, tarkemmin tutkineet kaikkea, olihan kaikkeen kätkettynä historiaa, — mutta Jukka-oppaallamme tuntui olevan tulinen kiire ja kova aikataulu, joten oli yritettävä ahmaista silmillä mahdollisimman paljon ja yrittää muistella sitten perästäpäin.

Kiertelimme vielä pienessä tihkusateessa Kremlissä, näimme vanhoja kauniita rakennuksia, vanhoja kirkkoja kullattuine kupooleineen, näitä kaikkia oli rakennettu jo niin aikaisin kuin v. 1407 alkaen. Valtiopäivätalo edusti suurine ikkunoineen uutta modernia tyyliä, mutta sisälle emme sinne päässeet. Kremlin toisesta portista tulimme ulos,

Kaikissa tilanteissa rauhallisena pysynyt kuljettajamme P. Lyijynen Korelasta, ratissa, nopeusmittarin näyttäessä 120 km/t.

Tulkkimme neiti Rea Stadius paluumatkalla, ilmekin sen kertonee.

tiukka valvonta näkyi olevan tälläkin portilla, eräskin poika, tulossa kantamuksensa kanssa, käännytettiin takaisin, hänen täytyi kai kiertää Kreml, läpi ei päässyt oikaisemaan.

Iltapäivällä, ensin ruokailtuamme Natsionalissa, ajoimme kuurojen tekstiilitehtaalle, tekstiiliammattikeskukseen kuten oppaamme selosti; täällä annettiin retkueellemme kukkakimppu, minkä matkan johtajamme otti vastaan. Kiertokäynti tehtaassa kesti yli tunnin, sen aikana saatiin tutustua koko tehtaan työskentelyyn. Senjälkeen oli tarjoilu: voileipiä, hedelmiä, suklaata, virvoitusjuomia ja tupakkaa. Tarjoilun jälkeen seurasi vielä keskustelua Neuvostoliiton ja Suomen kuuroista, meiltä kyseltiin myöskin mitä tästä tehtaasta ajattelemme, olimme siis pakoitettuja sanomaan suuren hämmästyksemme nähdessämme tällaista kuurojen saavutuksena, sitähän se olikin, monipuolinen tehdas kuuroine työntekijöineen.

Ajeltuamme vielä kierroksen kaupungilla palasimme illalliselle. Sitten alkoikin tulla kiire sirkusta katsomaan. Pääsyliput jaettiin ryhmittäin valmiiksi autossa, auto jätettiin huvipuiston portille ja alettiin tarpoa kohti sirkustelttaa. Ilma oli muuttunut kylmäksi ja sateli vähän, siksi oli mieluista ajatella, että pääsee sisään suojaan; mutta toisin kävikin: teltalla sanottiin, että Suuri Sirkus esiintyy ulkoilmanäyttämöllä n. 1 km:n matkan päässä. Kun tiedettiin (opas tiesi) sirkusnäytännön alkavaksi klo 19.30, oli kova kiire, mutta saavuttuamme portit vasta avattiin. Ilma yhä kylmeni ja alkoi hiljakseen sataa, joten mieleen tuli: jos olisi villapaita kesätakin alla. Istuttiin tiukasti toinen toisessa kiinni, kuin sillit tynnörissä, jotta pysyttäisiin lämpiminä. Sirkuksen esiinmarssi oli komea ja esitykset huippuhienoja, mutta jo ennen loppua sade ja kylmyys pakoitti lähtemään kohti autoamme, pari viimeistä esitystä, mitkä tietenkin olivat parhaat, jätettiin katsomatta. Ensiksi autolle ehtineet joutuivat odottelemaan. Siinä odoteltaessa tuli pari n. 15—16-vuotiasta poikaa myymään rintamerkkejä, tarjottiin 20 kopeekkaa, ei kelvannut, sitten joku löysi taskustaan yhden Suomen pennin ja jo kelpasi ja merkki tuli ostettua. Näkyy olevan kovaa valuuttaa meidän rahamme. Kello oli jo 23 kun ajettiin läpi Moskovan pääkatua, viis' veisasi kuljettajamme nopeusrajoituksista jos sellaisia olikaan ja antoi auton huristaa yli sadan km:n tuntinopeudella läpi kaupungin, mikä oli varsin hiljainen siihen aikaan. Oppaamme vallan kauhistui ja siirtyi auton takaosaan, jotain mutisten mennessään. Onnellisesti saavuimme koko joukko motelliimme ja heti painuimme nukkumaan, sillä aamuksi oli lähtö suunniteltu tapahtuvaksi 6.30 kohti Leningradia.

Aikataulun mukaisesti selvisimme lähtöön, mutta emme voineet lähteä ilman auton polttoainetta. Ajettuamme yhteensä 54 km ristiin rastiin ensin oppaan neuvojen mukaan, sitten kuljettajan omien vaistojen mukaan, löysimme vihdoin Moskovan ainoan dieselöljy- (kaasuöljy) aseman. Automme säiliöön sitä sopi vähää vaille 200 litraa, että liekö jäänyt enää muille? Niin sitten selvisimme Leningradiin vievälle tielle, samalle jota olimme tulleetkin. Kalininissa oli ruokailu ja siellä oli monia kuuroja tietoisina paluustamme odottamassa, he jakoivat ottamiaan valokuvia muistoksi. Lyhyeksi jäi pysähdys täällä, samoin Novgorodissa, missä myöskin ruokailimme. Leningradiin saavuimme illalla, kiitos kestävän ajajamme ja majoituimme samaan hotelliin kuin tullessakin. Lauantaina käytiin kuurojen kulttuuritalolla; Talvipalatsissakin kävimme, se on täynnä Venäjän entisen keisari- ja tsaarivallan aikaisia kalleuksia ja taide-esineitä, yhteensä talvipalatsissa saisi kävellä 25 km kaikki nähdäkseen. Iisakinkirkon sisälle emme päässeet, mutta sen suurenmoisuudesta saa aavistuksen, kun jo ulko-oven komeat kivipilarit on tehty yhdestä ainoasta kivestä jokainen erikseen. Illalla tapasimme paljon nuoria kuuroja kulttuuritalolla ja oli hauskaa keskustella heidän kanssaan. Esitimme toivomuksen, että venäläiset kuurot tulisivat käymään Suomessakin.

Sunnuntaina aamulla lähdimme kotiin päin Suomeen. Lyhyt pysähdys Terijoella, Viipurissa tunnin tauko ja Vaalimaan raja-asemalla Venäjän puolella 3 tunnin odotusaika, mitään ei tarkastettu kuitenkaan tullissa, papereitten selvittyä nousi Venäjän puoleinen rajapuomi, auton mentyä se laski ja Suomenpuoleinen puomi nousi ja laski; olimme jälleen rakkaassa syntymämaassa.

K. L. & J. V.

Puheenjohtaja Eilif Ohna puhumassa, oik. sihteeri Anne-Lise Harboe.

Toimikunta Åvikissa. Vas. Ole Plum selostaa jotain Runo Savisaarelle. Pöydän päässä Anne-Lise Harboe, oik. Lars Kruth ja Eilif Ohna.

Pohjoismaiden yhteistyötoimikunnan kokous

Pohjoismaiden kuurojen yhteistyö on ollut varsin kiinteätä sodanjälkeisenä aikana. Yhteistyötoimikunta, jonka muodostavat kaksi edustajaa kustakin maasta tanskalaisella sihteerillä lisättynä, kokoontuu keskimäärin kerran vuodessa vuorotellen eri pohjoismaissa. Tällä kerralla pidettiin kokous Helsingissä lokakuun 31 ja marraskuun 1 päivinä. Ajankohta oli sopiva siksi, että pohjoismaisilla vierailla oli tilaisuus seurata nuorten kulttuuripäiviä. Niinpä Norja olikin lähettänyt varsinaisten edustajiensa lisäksi kaksi nuorison edustajaa tarkasti seuraamaan kulttuuripäivien ohjelmaa ja menoa. Ruotsalaiset ja norjalaiset vieraat, jotka olivat mukana avajaisjuhlassa, totesivat nähneensä sellaista kuurojen esittämää kaunista ohjelmaa, jota heillä ei ole.

Varsinainen kokouspäivä oli lauantai, jolloin istuttiin tiiviisti liittomme toimistossa aamusta iltaan lounastaukoa lukuun ottamatta. Illalla kaikki vieraat olivat mukana seuraamassa kulttuuripäivien ohjelmaa.

Sunnuntaina tutustuttiin Paperisampo Osakeyhtiön toimintaan Hämeenlinnassa, jossa toimitusjohtaja Narmala kahvikupin ääressä selosti nuoren yrityksen toimintaa. Seuraava pysähdyspaikka oli Hyvinkään Åvik'issa, jossa koti tarjosi lounaan. Tanskalaiset ja ruotsalaiset vieraat pistäytyivät vielä kirjapaino Surduksessa ja olivat mukana kulttuuripäivien päättäjäisissä.

Kokouslistalla oli useita kysymyksiä, joista tärkeimpiä olivat seuraavan, ensi kesänä Bergenissä pidettävän pohjoismaisen kuurojen kongressin ohjelma- ja järjestelykysymykset. Kongressi pidetään heinäkuun 26—30 päivinä. Kongressin ohjelmasta enemmän muualla lehdessämme ja myöhemmin.

Toisena keskustelukysymyksenä oli pohjoismaiden suhtautuminen Kuurojen Maailmanliiton toimintaan. Pohjoismaiden taholta on jo pidemmän aikaa todettu, että Kuurojen Maailmanliiton toiminta nykyisessä muodossaan ei kaikilta osin vastaa tarkoitustaan. Tämän vuoksi olisi syytä muuttaa Kuurojen Maailmanliiton sääntöjä. Tässä suorittavat tanskalaiset valmistavaa työtä.

Suomen aloitteesta oli esillä myös kuurojen sormiaakkosten yhdenmukaistaminen kautta maailman. Suomen taholta on tehty valmistelevaa työtä ja lähetetty ehdotus Kuurojen Maailmanliitolle, mutta asiassa ei sen jälkeen ole tapahtunut mitään. Muiden pohjoismaiden edustajat totesivat, että Suomen taholta on tehty hyvää työtä, mutta heidän taholtaan ei tässä vaiheessa vielä voida välittömästi yhtyä Suomen esitykseen. Norjalaiset ovat valmiita tulemaan siihen, mikäli Kuurojen Maailmanliitto tämän ehdotuksen hyväksyy.

Vieraamme muista pohjoismaista ovat kirjeitse todenneet olleensa erittäin iloisesti yllättyneitä kulttuuripäivistä ja niiden järjestelystä sekä muutenkin käynnistään maassamme.

Yhteistyötoimikunnan jäsenet Tapiolassa. Vasemmalta sihteeri Albert Breiteig Norja, puheenjohtaja Ole Plum Tanska, puheenjohtaja Eilif Ohna Norja, toiminnanjohtaja Jaakko Väisälä Suomi, konsulentti Anne-Lise Harboe Tanska, puheenjohtaja Lars Kruth Ruotsi ja sihteeri Hugo Edenäs Ruotsi.

Vierailu Paperisampo Oy:ssä oli ilmeisesti piristävä — ilmeet ovat sen mukaiset.

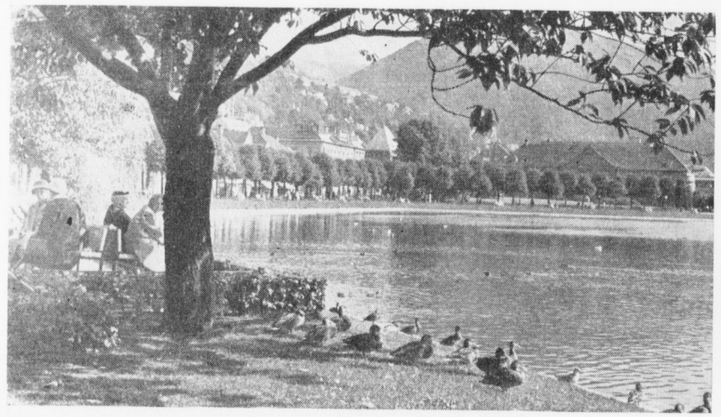

Aivan Bergenin keskustassa on ihastuttava lampi »Lille Lungegårdsvann».

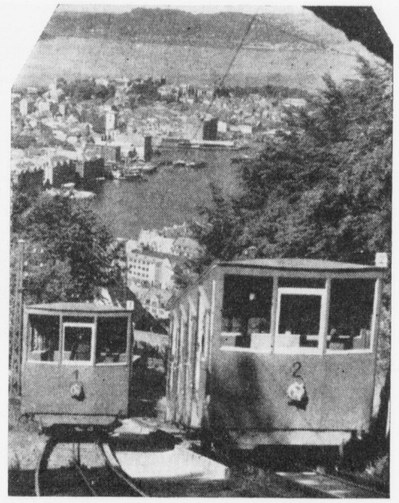

Vuoristoradalla pääsee muutamassa minuutissa kauas tunturille.

X NORDISKE DØVEKONGRESS BERGEN 1965

POHJOISMAINEN KUUROJEN KONGRESSI BERGENISSÄ 1965

Kuten jo tiedossa on, pidetään seuraava kuurojen pohjoismainen kongressi Norjassa Bergenissä ensi vuonna heinäkuun 26—30. päivinä. Aikaisemmin on Norja järjestänyt vastaavat kongressit Trondheimissä vuonna 1924 ja Oslossa vuonna 1952. Tällä kertaa on kongressipaikaksi valittu Norjan toiseksi suurin kaupunki Bergen.

Kongressin pääteemana on »Kuuro kuulevassa yhteiskunnassa». Tämän aiheen ympäriltä kuullaan esitelmiä, keskustellaan ja työskennellään ryhmissä ja pyritään pääsemään selville erilaisista kuuroudesta aiheutuvista probleemoista ja niiden myönteisestä ratkaisemisesta.

Kongressissa ei kuitenkaan ainoastaan työskennellä, sillä iltaisin on järjestetty kaikille osanottajille erilaista ajanvieteohjelmaa.

Kongressin pääpaikkana tulee olemaan kaunis uusi Norjan kauppakorkeakoulu, joka sijaitsee kaupungin pohjoisosassa. Majoitus tapahtuu samassa paikassa yhden ja kahden hengen huoneissa nykyaikaisin mukavuuksin. Kongressikeskustelut käydään kauppakorkeakoulun juhla- ja luentosaleissa.

Kongressin täydellinen ohjelma julkaistaan lehtemme tammikuun numerossa, mutta jo nyt voidaan nimenomaan ajanvieteohjelmasta todeta seuraavaa: Bergenin kaupunki ottaa vieraat vastaan vanhassa kuninkaan hallissa tarjoten lounaan. Toisena iltana on teatteriesitys kauppakorkeakoulun juhlasalissa. Kolmantena iltana on kuuden tunnin pituinen retki vuonolaivalla ja bussilla Bergenin ympäristöön, jossa tutustutaan norjalaisiin kansantansseihin ja aitoon norjalaiseen ruokaan. Neljäntenä iltana on juhla, joka sisältää ajanvieteohjelmaa ja tanssia. Viimeisenä iltana on päättäjäiset.

Uutta kongressin järjestelyssä on, että tällä kerralla käsitellään keskustelukysymyksiä ryhmissä. Osanottajat jaetaan kolmeen ryhmään, joista kukin käsittelee omia määrättyjä kysymyksiään ja etsii niihin vastauksia. Tämän lisäksi on yhteisiä yleisiä keskustelutilaisuuksia.

Ennen kongressia järjestetään heinäkuun 20—25. päivinä 35 km:n päässä Bergenin keskustasta pohjoismainen kuurojen nuorisoleiri. Leirillä pidetään esitelmiä, esitetään filmejä, pieniä näytelmiä ja leikkejä. Ennen kaikkea nuorisolla on tilaisuus tavata toisiaan leirillä ja solmia ystävyyssuhteita yli kansallisuusrajojen. Leiri on avoin 18—35-vuotiaille. Leirin tarkempi ohjelma julkaistaan lehdessämme myöhemmin.

TELEVISIO-UUTISIA TANSKASTA

Televisio on kuuroille hyvin rakas. Vaikeus on siinä, että kuurot eivät voi seurata kaikkea ohjelmaa. Meidän maassamme on Tesvision katselualueella ollut tarjolla kuuroille melko paljon ohjelmia. Seuraavassa lyhyt yhteenveto siitä, mitä ohjelmaa Tanskan televisiossa on ollut kuuroille ja kuuroista.

27.9. 1959 Kuurojen Liiton puheenjohtaja Ole Munk Plum ja kuurojenpappi T. H. Behrendt puhuivat kuurojen päivän johdosta.

1960 8.5. Jumalanpalvelus Fredericiassa, jossa piispa Beyer saarnasi viittomakielelle tulkittuna.

1960 18.9. Kuurojen esittämä näytelmä »Jeppe på Bjerget».

1961 31.3. Jumalanpalvelus Kööpenhaminan kuurojen kirkosta. Saarnaajana kuurojenpappi T. H. Behrendt.

1962 18.5. Jumalanpalvelus Kööpenhaminan kuurojen kirkosta, saarnaajana kuurojenpappi T. H. Behrendt.

1963 5.2. »Suljettu maailma avautuu» — Frederician kuurojenkoulu.

1964 5.7. Jumalanpalvelus kuuroille Thisesta, saarnaajana pastori T. Hansen.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

OFFICIELLT ORGAN FÖR FINLANDS DÖVAS FÖRBUND r.f.

Nr 12 1964

GOD JUL

Ett år har gått sedan vi på redaktionen senast önskade alla läsare GOD JUL! Man konstaterar med häpnad det nästan till banalitet vordna uttrycket: tänk så tiden har gått!

När jag som »lärling» under detta år varit närvarande vid redaktionskommittens möten varje månad, för att förbereda nästa nummer av vår tidskrift, har jag alltid haft en angenäm känsla av gott samarbete. Rikligt material har funnits på bordet. Ingen »torka» råder. Bidragen flyter in och visar att de döva behöver och använder sig av sin tidskrift. I Kuurojen Lehti - Tidskrift för döva gör alla döva sin röst hörd. Man vill diskutera, föra fram sina åsikter och ibland leder de till heta dispyter, vilket bevisar att livet pulserar och bådar gott för de dövas framtid.

När man ögnar genom vår tidning för år 1964 ser vi till allra först att tidskriften bytt utseende. Pärmen har fått färg. Visserligen fick det första numret en litet egendomlig färgsättning men fortsättningen visade hur meningen var. Innehållet bildar nästan en hel historik över vad som hänt oss år 1964. Paperisampo, de dövas första industrianläggning, hade taklagsfest och inte långt därefter satt verksamheten igång, vilket alla besökare har konstaterat. Lärare, präster och diakonissor har hållit rådplägningsdagar. Kommitteer har sammanträtt, kämpat och planerat, besökt ministrar och andra inflytelserika personer angående den snart eviga frågan om yrkesskolans vara eller icke vara. Gäster har besökt oss från fjärran och nära länder, resor har företagits och berättelser därom ingått, rallyn har ordnats till norra Finland. Kurser med succes, främst teckenspråkskursen i Mäntsälä, och så kulturdagarna i Helsingfors, har gett stoff i spalterna. Det har också förekommit dispyter t.ex. mellan Vatsahaavainen mies och Ei vatsahaavainen nainen. (Mannen med magsår och Kvinnan utan magsår) Polemiken gick ut över de lomhörda och de döva.

En hjärtlig hälsning ville vi sända till Oskar Matthes, Schleswig, för hans återkommande hälsningar och önskan om vår välgång. Regelbundet medföljer tidskriften Der Gehörlose, som utkommer i München och är mycket innehållsrik. Främst lägger den vikt vid språkvård bland döva, men innehåller dessutom trevliga skildringar och humoristiska inslag. Bidrag från vår anpråkslösa tidning har också ingått i den. Någonting tyder på att Herr Matthes kanske haft kontakt med Oldtmor Julia Stadius. Det vore trevligt att få några rader någongång. Får vi hoppas på det?

En god helg till alla! Vi råkas år 1965!

UNGDOMENS KULTURDAGAR

Det var mycket viktigt för en »veteran» att sitta som publik och följa med det rikhaltiga program som kulturdagarna bjöd. Det är inte lätt att stå med ena foten i »forntiden» och den andra i nutiden och veta hur teckenspråket riktigt skall vara nuförtiden. Undertecknad deltog i en ultra modern kurs i Mäntsälä senaste vår för att »följa med sin tid» men fick veta på Åvik att här skall det »gamla» språket talas, inget nytt påfund orkar vi med här. Det var en lisa för själen att se de unga stå uppe på estraden och använda teckenspråket på det poetiska sättet, så att man ändå förstod andemeningen. Vi lever nu i brytningstider. Kontakten med hela världen gör att var och en måste ge efter i någon mån, för att sedan i stället ha något eget som är så pass bra att det lämpar sig för andra länder att ta i bruk i stället. Det är bra att vi försöker samordna alla våra språk så gott det går, det har framtidens döva sedan nytta av. Men vårt eget förtroliga språk, som vi kan förkorta och litet slarva med i vardagslag och ändå bli förstådda, det älskar vi ju. Jag har ofta tänkt att det inte behöver vara nödvändigt att utarma språket med att rensa bort endel tecken. Vi har ju gott minne, vi får ett rikt och gemytligt språk om vi lär oss de nya internationella tecknena och samtidigt har vårt eget »modersmål» i behåll. Jag hoppas att ingen är så sträng att den fordrar att jag skall stiga fram och fäkta för vad jag sagt. Detta är bara sådant jag funderar på.

Den i mitt tycke vackraste dikten var av Uuno Kailas och hette Karavanen. Den var obligatorisk och sex tävlande i A-klassen reciterade den. Jag fäste mig vid att ordet »kyss» tecknades på sex olika sätt. Men man förstod bra vad det var fråga om. För att återgå till dikten Karavanen: Den hade ett målande språk, gav tillfälle till sådana vackra tecken som inte används så ofta, t.ex. just ordet »karavan». De flesta dikter av fritt val var naturskildringar, som är tacksamma att utföra, men de blir i längden litet ointressanta. Det är klart att sinnet har lättare att falla in i en rytm som på ett sätt höjer och vidgar personligheten vid deklamationsögonblicket, men trots det kunde där gärna finnas något med innehåll eller fantasimässigt, som gav möjligheter att finna tecken som sällan används.

Föredragen var goda. Berodde det på att man hade ett ärende, att föredragshållarna var fyllda av sitt ämne, de hade mycket att säga och gjorde det med kraft och framförallt med god tankeform, d.v.s. tankegången var logisk och redig, varje detalj följde på den andra och det hela rymdes väl inom den stadgade tiden för föredraget.

Märket »Kaarina» skriver i den finska artikeln, att det inte är nödvändigt att använda rösten samtidigt som man tecknar, d.v.s. vid deklamation. Det är nog så, de hörande är vana att höra recitation på sitt sätt och den döve använder inte röstklangen på detta sätt. Men den döve kan i stället charmera med sitt teckenspråk, och gör det alltid. Vid föredrag är idealet detta att samtidigt med tecknandet använda tal men utan »ånga» eller halsljud, bara med läpparna. Det är min åsikt, för de flesta döva har ett så gott språk att det är ett nöje att följa med simultanutförandet.

Folkdanserna gör alltid ett gott intryck. Det är en källa till förundran hos många att döva kan utföra taktfast dans utan att de tycks snegla efter några taktslag eller dyl. Men det finns ju vissa knep som gör att dansen får mera stil. T.ex. att alltid hålla handen i knuten näve, om den skall hållas i sidan. Det är otroligt hur slattrigt ett danslag ser ut, om handen i sidan hålls lös med spretande fingrar. Om händerna hänger lösa i sidan, bör man också ge akt på att de inte slänger för mycket. Inte får de hänga styva heller. Bra är det om pojkarna är uppställda efter längd. När paren springer in, alla hand i hand, är regeln den att man kommer in längs bakre fonden så, att man har ansiktet mot publiken, när man bildar ring har man ju ryggen mot publiken i tur och ordning. Detta är detaljer som hör till finputsningen. Själva danserna gick ju fint, som sagt.

Var fanns nu alla österbottningar och nylänningar? Har Vasa-Brage upphört med sin verksamhet eller är det svårt att få någon att leda folkdanser? Några modiga deltog i alla fall i recitationstävlingarna med gott resultat. Ulla Liinapuro, Helsingfors, hade valt Höstsång av Oehlenschläger och hon gjorde det lugnt och med angenäma rörelser. Hon hade också sinne för de sekundkorta pauserna mellan varje rad, de gör att man lungt kan tillegna sig dikten och får tag i rytmen. Nelly Stremouhow, Helsingfors, reciterade Birger Sjöbergs Jag längtar till Italien. Det var en dikt som det fanns mycket att göra av, de glödande beskrivningarna av det sköna landet var som skrivna för hennes temperament. Åke Nabb, Vasa, gav Rossners Vita sommarmoln med mycket bra och utrycksfulla rörelser. Rytmen var god, med rytmen menar jag inte något taktfast som en marsch, utan en lugn »vågrörelse» hela dikten genom. Han var litet bunden, man hade en känsla av att han kan göra mera av sig själv om han uppträder oftare. Här har jag endast nämnt de svenska dikterna. Spalterna skulle inte räcka om jag nämde alla, och jag är ju inte heller en kritiker.

De flesta såg naturliga och avkopplade ut, det är mycket viktigt. En litet »uppåt» och självmedveten min kan förstöra den vackraste dikt och det bästa utförande. En stötesten alla blivande »stjärnor» bör se upp med — när den dagen kommer. Man bör också hålla styr på kroppen, så den inte svänger i onödan. Elisabet Katainen hade fin hållning, endast när hon uttryckte »dans» gjorde hon en vacker sväng med midjan. Det var ett fint exempel.

Teater! I Ryssland är man stolt över sina permanenta mim- och dövteatrar. Pantomim är den form som synnerligen väl passar den döve. Under kulturdagarna fick man belägg för det genom Reino Perä, Vasa, som fick första priset i komiktävlingen. Det förefaller mig som om pantomimen skulle vara en väg att komma fram på. En polsk teaterman, som nyligen besökte Helsingfors, sade i en intervju att »den ljudlösa teatern är den internationella teatern. Den är sanning, därför att man inte använder konstlade medel, d.v.s. språket.» Den obligatoriska teaterpjäsen under tävlingarna, som inövats av två grupper, är konventionell och har bara två roller för döva att göra något av, att komma till sin rätt i.

Första priset tog det intensiva intresse de unga visade. Många hade anmält sig till flere grenar och utgick också med goda poäng. Nästa gång kulturdagarna arrangeras skall propaganda bedrivas bland hörande, som visat intresse för dövspråket och börjat studera det. De hörande lär sig mycket vid dessa tillfällen.

R. Stadius.

»SE PÅ-DÅ JAG TALAR»

I London utkommer varje söndag en intellektuell och förnäm tidning, tryckt på silkespapper, vid namn The Observer. Den grundades år 1791 och har sedan dess utkommit varje söndag. Den tidning jag nu har i min hand har nummer 9027. Som motto har den överst på sidan det engelska riksvapnet med deviserna: Gud och min rätt samt Skam den som tänker illa därom (samma devis som Strumpebandsorden har).

För att komma till saken. En av de kvinnliga medarbetarna, som skriver sin egen kolumn där varje vecka, heter Katherine Whitehorn. Hennes mor är döv, och hon försummar aldrig att delge allmänheten sina synpunkter angående de döva. Pressen i England har visat ett ökande intresse för de döva, ett glädjande faktum sägs det i tidskriften »Hearing», som nyligen haft en »Observer» artikel av Miss Whitehorn. Den ingick i the Observer, låt oss se hur hennes information är upplagd.

— Det är en omtvistad fråga vilket handikap människan mera lider av, den synliga (såsom att väga 150 kg t.ex.) eller den osynliga (att ha gallsten eller dåligt samvete). De osynliga bekymren förstås sällan av andra, dövheten missförstår man allra mest.

Sätt bindel över dina ögon, och du kan inte läsa och skriva, du snavar över saker. Sätt en propp i dina öron, och du känner en angenäm lättnad över slippa höra oljudet av människor och deras bilar. Men i det långa loppet är dövhet lika illa som blindhet. Det isolerar från MÄNNISKOR.

En blind människa gör oss inte besvärad. Vi hjälper henne över gatan, mera ber hon inte av oss. Men dövheten oroar oss. Den begär av oss ansträngningen att göra oss förstådda — vi gör kanske en tre minuters artig konversation och så vänder vi oss till någon annan. Addera sådana minuter inom ett liv och resultatet blir en avgrund av ensamhet.

Teckenspråket har inget värde om inte motparten förstår det. Det betyder i praktiken samtal bara med döva personer. Avläsandet från läpparna har sina svårigheter. Det är svårt att följa en allmän konversation — man må säga vad man vill i spionromanerna — ingen förstår en främling med skägg i ett mörkt cafe. Mycket förblir en gissning.

Det fordras fantasi för att välja metod när man talar med en döv. De är mycket olika. Det är otroligt, men somliga hör en röst bättre ovanför annat buller. När min mor blev döv, hörde hon bäst i den underjordiska järnvägstunneln. Har någon en hörapparat är det ingen ide att skrika i den, tala hellre tydligt vilket gör att ni liknar rösten på stationen som annonserar att tåget detochlet avgår från plattform denochden.

Vad ni säger är lika viktigt, som hur det sägs: det hjälper om man börjar med huvudsaken av det man skall säga. Blir man inte förstådd skall man hellre upprepa hela meningen och inte bara ett ord. Att tala barnspråk gör saken värre, det är inte fel på deras förstånd utan på deras hörsel.

Personer med hörapparat måste också se på den som talar och läppavläsarna måste ha god belysning och talet bör vara jämt och lugnt. Det borde vara onödigt att påpeka sådant, men det är ett faktum att min mors mest intelligenta vänner har svårast att slå ner takten, vända sig emot henne och ta cigarretten ur munnen när de talar till henne. Och den döva måste veta när konversationen börjar så hon kan öppna apparaten, ta på glasögonen och sluta upp att fylla varmvattenflaskan eller vad hon må hålla på med- annars går det som i ett samtal mellan en man och hans döva hustru: ». . . och vi grälade . . .» »Nej, James, inte grälade vi ju!» »Jo, jag gjorde det, men du såg inte på!»

Ofta gör nog den döva ett intryck av att inte se på, att undvika kontakt — men det kan ofta betyda att han eller hon blivit avsnäst för ofta och vill dra sig i ett skyddande skal. Min mor som är en mästare i läppavläsning påstår att människorna är otroligt vänliga om man genast säger: »Jag är döv. Var vänlig och tala långsamt.»

En av dem sade engång: Det tråkiga är att dövheten inte syns. Det skulle vara bättre om öronen bleve röda eller något i den stilen. Rodnande öron skulle befria de döva från den vanligaste skymfen de måste utstå: människor förstår inte att de är döva, de tror att de är enfaldiga. Detsamma tror vi om främligar, ifall vi inte är försiktiga. De flesta vet hur det känns att besöka ett land där man inte förstår språket. Någon minut talar folk till oss som om vi vore barn, samtalet tynar och vi blir lämnade utanför. På det sättet är de döva främlingar i sitt eget land och för alltid.

Problem för de döva kan inte alltid klaras med pengar och välgörenhet. Naturligtvis är det fint om en grupp lombörda får köra land och rike omkring i minibus och att dövskolor får pengar för att skaffa utrustning och avlöna lärare. Men egentligen är det de hörande människorna som är kärnan i problemet. Om människorna skulle ta med de döva i sin gemenskap skulle dövheten bli en invaliditet lättare att bära. Men som det nu är, är detta det svåraste. Sänd inte bara pengar, sticka inte bara filtar, gå inte bara på basarer. TALA till dem. Det är allt som behövs.

R. St.

BREV FRÅN AMERIKA

Philadelphia, 9 oktober 1964.

Efter den senaste gudstjänsten för döva, som jag bevistade, kom en döv och berättade att ett televisionsprogram var på kommande som skulle tolkas för döva. Detta var något ovanligt för Amerika så jag blev också intresserad. I dag såg jag programmet.

Vänner hade lovat låna åt oss en television, den kom i går, sannerligen vid lämplig tidpunkt. Här i Philadelphia kan man se program genom 4 kanaler (8 kanaler i New York!). Reklamen understöder televisionen och därför förekommer den mera här än i Finland. Reklamen behärskar flere frågesport-, show- och lekprogram, som avlöser varandra. Varje program har sitt dragplåster eller reklamman.

Ett program heter »House-party» eller hembjudning. Berömda personer uppträder i programmet och intervjuas, så skedde också i dag. Men före gästerna uppträdde, presenterade ledaren en ungdomlig fru, som redan tecknade bakom hans rygg. Hon var en prästfru, som arbetade bland de döva på sin hemort. Varje söndag tolkade hon sin man vid gudstjänsten (antagligen i Los Angeles). Speakern meddelade att detta var ett enastående program, för tusentals döva kunde nu följa med detta televisionsprogram. Nu avbröts sändningen av reklam, längre hann man inte.

När det mirakelgörande hårshampoonet förevisats, frågade speakern av tolken:

— Hur har Ni kommit in i detta arbete?

Tolken berättade, att hennes föräldrar var döva. Som barn samtalade hon genom att avläsa från läpparna. Senare, när hon gick i Bibelskola, blev det klart för henne, att Guds ord måste föras ut också bland de döva, och så lärde hon sig teckenspråket. Hon sade att 90 % av läppavläsandet endast var gissning och att de döva förstår teckenspråket fullständigt. Hon visade också hur man tecknar endel ord. Publiken var förvånad och applåderade!! Därefter såg man tolken i förminskning i hörnet av rutan.

Efter reklamen steg Perry Mason fram livslevande, han är ju känd också i Finland. Han berättade om det förgågna, om sin resa till Syd-Vietnam, om sina filmserier o.s.v. Så var det åter tid för speakern att ta ur fickan en cremeburk och reklamfilm följde.

»På hembjudningen» uppträdde dessutom några barnskådespelare och så var halvtimmen slut. Speakern tackade tolken och överräckte till henne en check, hon och hennes man skulle använda den i arbetet för döva. Publiken applåderade åt henne liksom åt de andra som fått pris!

Jag började fundera. Vad var det man tolkat för de döva? Några allmänna saker om Perry Masons liv, gåtor framförda av barnaktörer samt vitser — reklamen tolkade man inte. Var detta faktiskt ett specialtillfälle för döva? Säkert var detta fallet, man såg teckenspråket i bildrutan. Men det var svårt att följa tecknandet, då bilden var så liten. Isynnerhet då man använder i det amerikanska teckenspråket så mycket fingeralfabet. Det bästa i teckenspråket kom inte till sin rätt

MATTIS FRIARFÄRDER

Matti bor i ett litet hus i hjärtat av Finland tillsammans med sin fru. Barnen är utflugna ur hemmet. Han liknar tusentals andra Mattin, utom i ett avseende. Han är född döv. Men som motvikt mot denna brist äger han en stor portion leklynne och mod.

Matti gick i skolan, där han undervisades i de vanliga skolämnena och att tala med tillhjälp av sitt känsel- och synsinne. Det var mycket svårt att lära sig det och Matti är mycket nöjd om han lyckas göra sig förstådd med sitt tal. Om det inte lyckas tar han händerna till hjälp. Matti är irriterad när vi stela finnar har svårt att förstå teckenspråket. Annat skulle det vara till exempel i Italien, där talar ju alla med händerna.

Småningom blev Matti fullvuxen. En karl måste ju ha en fru, beslöt Matti. Vi måste vara av samma slag och vi borde förstå varandra utan svårigheter. En hörande fru skulle ju inte alltid förstå mig och inte jag henne.

Matti gick till prästgården i trakten där han bodde, och efter att ha hälsat på prästen sade han:

— Se efter i dina papper, du präst, om här finns i trakten några giftasvuxna döva flickor.

Nu var prästen en gemytlig man, inte alls snusviktig, han sa:

— Jaha, vi skall se efter båda två.

Två lämpliga hustrukandidater var resultatet av forskningarna. De bodde mycket långt ifrån, på tiotals kilometers avstånd. Matti packade matsäcksväskan och steg på cykeln. När han tyckte att målet borde vara nära, klev han in på en gård och frågade en kvinna, som stod där, var Mäkinens Saara bodde. Men kvinnan tycktes inte förstå Mattis rotvälska utan vände baken mot honom. — Det där var en ociviliserad människa, sade Matti när han efteråt mindes historien och han skrattade.

Matti gick till en stor och präktig gård för att fråga efter vägen, han tänkte att man säkert var hövligare här. Det var man, han fick veta hur man kom till Saaras hem.

Men det blev en förfelad resa. Matti kunde inte tänka sig Saara som hustru. Kärlek måste det ju vara och det vid första ögonkastet, tänkte friaren. Amor visade sig inte, så Matti gick vidare för att finna kärleken. Saara och hennes egna var mycket besvikna vid friarens avfärd.

Precis så gick det också hos Liisa, inte infann sig Amor med sina pilar där heller. Liisa var till på köpet så ivrig att Matti måste fly fältet.

Nej, Matti fann ingen kvinna åt sig på landsorten. Man borde bege sig till staden för att söka henne. Matti beslöt börja sitt sökande riktigt i huvudstaden. Han packade sin matsäck ännu en gång och gav sig i väg. Den här gången med bil och tåg. Matti tyckte att vägen nu var för lång för honom att cykla. Han måste byta tåg flere gånger.

Men nu var Amor med honom på färden. Det var en varm sommardag. Amor satt på hyllan på Mattis kappsck. Det gjorde att smörpaketet började smälta och smöret droppade i nacken på Matti. Matti torkade sin nacke och klagade inombords över värmen. Det räckte en stund förrän han kom underfund med vad det var. Så anlände Matti till huvudstaden med sin kappsäck och sin »feta» nacke.

På sitt logi snyggade han upp sig och begav sig sedan till dövföreningen. Där var fest och många nätta flickor och mustaschprydda unga män. Naturligtvis fanns där också äldre personer.

Matti fick genast syn på en flicka som han började belägra. Amor sköt sin pil och så slutade Mattis bekymmer och han fann sin livskamrat.

Den blivande ungmoran var en blåögd och rosenkindad mö. Dessutom besatt hon en portion ädelt sinnelag, som fick henne att lämna huvudstadens vimmel och alla sina vänner och flytta till den fridfulla landsorten för att bo i stugan, som Matti byggt med egna händer.

Senare förstorades stugan och har förvandlats till ett trevligt hus. Där har Matti och hans hustru levat i med- och motgång, och de lever där fortfarande.

Sam

---

vid det snabba tolkandet. Var detta ett lämpligt program att tolka för döva? Dollardoften känns ännu i mina näsborrar och i mitt sinne ljuder ännu speakerns konstaterande om tolkningen: »Är det inte märkvärdigt?» Han såg på publiken och väntade på applåderna! Det måste alltid vara något överraskande, märkvärdigt, nytt och skickligt i programmet! Kanske man kan reklamera också de dövas sak? Men ur de dövas och deras vänners sida torde nog inte denna väg vara den riktiga. Företeelsen är typisk för vår tid. Människor, grupper och olika företag vill röja väg för egen fördel, vinna på andras bekostnad. Detta är mera påfallande i Amerika än i andra länder, men här öser ju reklammännen sin visdom!

Nu väntar jag på den 26 oktober, då vi åter får se en intressant televisionsföreställning för döva. I TV-serien »Ben Casey» spelar en 11 årig döv skolflicka huvudrollen. Hon är döv sedan födseln. Antagligen kommer den i sinom tid att förevisas i Finland också.

Eino Savisaari.

BRUNO MOUTON
DÖD

Den 11 november avled i Helsingfors typografen Bruno Mouton i en ålder av 71 år. Med honom har ett av de mera kända helsingforsoriginalen skattat åt förgängelsen. Inom föreningslivet var han styrelsemedlem i Helsingfors Dövas Förening, bl.a. som viceordförande och kassör i flere repriser samt i idrottsklubben Hero och schackklubben. Hans största intresse knöt sig dock till teatern och sången och han var en av Dramatiska kretsens förnämsta krafter med betydande roller i många av de klassiska teaterstyckena. Hans framföranden av dikter och sånger på teckenspråk voro unika och riktiga mästerverk i sitt slag, bl.a. var hans tolkande av Björneborgarnas marsch genomförd med sådan schwung och rymt som inte undgick att väcka beundran.

Bruno Mouton var i tiden en ivrig skyddskårist och en god skytt med bl.a. flere VM-tecken i de dövas s.k. olympiader som främsta meriter.

Bruno Mouton jordfästes och begravdes stilla och värdigt den 18 november i Helsingfors. Jordfästningen förrättades av prosten Paljakka.

BA.

HELSINGFORS DÖVAS NYKTERHETSSÄLLSKAP
SURD'S

60-årsfest

är den 5 december 1964 kl 19
HDF:s lokal Elisabetsgatan 27 A 8.

FAMILJENYTT

ANNA HONGISTO
75 år

Den 27 oktober firade Anna Hongisto, sin 75 års dag på Åvik. Högtidsdagen firades i stillsamma men desto mera hjärtliga former. Den älskvärda och ärade Anna Hongisto, numera pensionerad föreståndarinna för Åvik, har gett hela sitt livsverk för de döva. Isynnerhet för dem som dessutom har andra svårigheter utom dövheten. I det gamla skolhemmet på Åvik undervisade hon döva som inte kunde gå i dövskola på grund av andra handikap och tog sedan hand om liknande barn i Jyväskylä dövskola. När Åvik blev ålderdomshem för kvinnor blev hon ombedd att anta tjänsten som underföreståndarinna för att sedermera bli föreståndarinna. När fröken Hongisto uppnådde pensionsåldern, var det naturligt att hon stannade kvar p sitt älskade Åvik.

Fröken Hongistos ledmotiv har varit att de döva är likadana som andra människor och att deras hem måste bevaras som hem och inte förvandlas till anstalt. Detta trygga och varma hem har fröken Hongisto vårdat på ett fullkomligt sätt och när hon lämnade sin post var Åvik samma vänliga hem, trots alla utvidgningar som gjorts. Sedan hon pensionerats har fröken Hongisto undervisat dövblinda Elsa Lindström. En lyckligare lärarinna och elev får man leta efter.

Tidskrift för döva ber att post festum få förena sig med alla som önskat Anna Hongisto det hon mest värderar — Guds välsignelse.

70 år fyller f. sömmerskan Hilma Paananen den 31.12.64 i Vasa. Hon föddes i Pylkänmäki och har gått i Jyväskylä dövskolan. Som ung flyttade hon till Vasa, där hon arbetade som maskinsömmerska tills hon blev pensionerad. Hon har varit mångårig medlem i Vasa Dövförening, har tagit del i föreningsverksamheten och bland annat skött husmoderns ansvarsfulla post. Hon var också trogen medlem i syföreningen.

De döva i Vasa önskar av hjärtat Hilma lycka och många rika år.

60 år fyllde 25.10.64 skräddarmästaren Einar Ericsson i Mariehamn. Han är född på Eckerö. Efter lärotiden öppnade han eget skrädderi. Han är känd och uppskattad som en mycket skicklig och händig yrkesman. Måtte hälsa och krafter förgylla många år ännu för jubilaren!

Julfester och möten

JYVÄSKYLÄ:

Kyrkodagar den 5—6 dec. i Församlingshuset, Jyväskylänkatu 12. Börjar kl 18 den 5.12. Som talare prosten Lauri Paunu och pastor Veikko Väätäinen.

JAKOBSTAD:

Dövföreningen anordnar en julfest den 3 januari 1965 klo 17 i Jakobstads församlingshem, Skolkatan 11.

Alla, vilka önskar besöka vår julfest är hjärtligt välkomna och ni behöver kanske inte ångra er, ty under festen kan ni möta nya vänner. Välkomna från när och fjärran! Jakobstads dövförening.

WASA:

Wellas ordnar julfest den 5.12. kl 19 i Dövföreningens hus Hantverkarg. 6, Brändö. SKUL:s ordförande Martola håller föredrag. Alla från när och fjärran är välkomna!

Schackklubben ordnar lillajulfest 12.12. kl 19, Hantverkargatan 6, Brändö. Alla vänner och »motståndare» till schack är välkomna!

Dövföreningen firar sin lillajulfest 2.1. 65 kl 16 i föreningshuset, Hantverkargatan 6, Brändö. På programmet grötätning och kaffedrickning. Ifall flit och verksamhetsglädje fortsätter, kommer den riktiga julgubben från den gamla goda tiden. Alla medlemmar med vänner är välkomna!

HAAPAJÄRVI:

Dövföreningen firar sitt 20 års jubileum med föredragsdagar 12—13.12. hemma hos Tuomaala i Haapajärvi. Lördagen kl 19 föredrag och söndagen kl 12 20-årsfesten. Vi ber verksamhetsledaren Jaakko Väisälä delta. — Välkomna!

HELSINGFORS:

Nykterhetsklubben SURD firar lillajul den 20.12. klo 19 i HDF lokal.

HDF:s bridgeklubbs ÅRSMÖTE hålles i denna lokal torsdagen 7 januari 1965 kl 19. Till behandling de i stadgarna bestämda ärendena.

ÖSTERBOTTENS

döva håller gemensamt samkväm den 5.1.65 kl 19 i Vasa dövföreningslokalen, Hantverkargt. 6, Brändö kl 19. Alla döva i Österbotten är välkomna till gemensamma rådplägningar. Gäster är också välkomna till detta tillfälle.

Dövföreningarna håller gemensamma rådplägningar den 6.1. 65 kl 12 i Vasa dövföreningshus, Hantverkargt. 6, Brändö. Jakobstads, Seinäjokis och Gamla Karlebys dövföreningar! Håll i minnet detta viktiga möte! För att undvika sammanstötning av festtillfällen på de olika orterna diskuterar vi samordnandet av föredragsdagar. Representanternas resekostnader betalas av värdföreningen med inkomsterna från samkvämet (se ovan).

UUTISIA AMERIKASTA

Phila, lokak. 9 p:nä 1964

Viime kuurojen jumalanpalveluksen jälkeen kertoi eräs kuuro muille, että on tulossa televisio-ohjelma, joka tulkitaan kuuroille. Tämä oli poikkeuksellista Amerikan oloissa ja siksi herätti kiinnostusta — tietysti myös minussa ja tänään sen ohjelman näin.

Juuri eilen saimme kotiimme ystävien lainaksi lupaaman television, joka siis tuli todella sopivaan aikaan. Ohjelmaa voimme täällä Philadelphiassa seurata neljällä eri kanavalla (New Yorkissa on valittavana kahdeksan kanavaa!). Mainonta ylläpitää television ja sitä siis on täällä vielä enemmän kuin Suomessa. Mainonta hallitsee useimpia tietokilpailu-, show- ja leikkiohjelmia, jotka seuraavat toinen toistaan. Jokaisella ohjelmalla on kokenut vetäjä eli mainosmies.

Erään tällaisen ohjelman nimenä on »House-party» eli kotikutsut. Ohjelmassa on vieraana kuuluisia henkilöitä, joita haastatellaan, niin tänäänkin. Mutta ennen varsinaisia vieraita ohjelman johtaja esitteli nuorehkon rouvan, joka jo viittoi hänen takanaan. Hän oli papin rouva, joka työskenteli kuurojen parissa kotipaikkakunnallaan ja toimi joka sunnuntai miehensä tulkkina kuurojen jumalanpalveluksissa (luultavasti Los Angelesissa). Kuuluttaja mainitsi vielä, että tämä on ainutlaatuinen ohjelma, sillä tuhannet kuurot voivat nyt myös täysin seurata tätä televisio-ohjelmaa. Niin tulikin ja mainosta väliin, pitemmälle ei ehditty.

Kun ihmeitä tekevät hiusshampoot olivat väistyneet, haastatteli kuuluttaja tulkkia:

— Miten te tulitte tähän työhön?

Tulkki kertoi, miten hänen isovanhempansa olivat kuuroja. Pienenä hän keskusteli huuliltaluvun avulla. Myöhemmin Raamattukoulussa hänelle selvisi, miten Jumalan sana oli vietävä myös kuurojen maailmaan ja niin hän opetteli viittomakielen. Hän mainitsi 90 % huuliltaluvusta olevan arvaamista ja sanoi kuurojen ymmärtävän viittomakielestä tarkasti, mitä puhutaan. Hän myös esitti, miten sanoja viitotaan. Ja niin yleisö oli ihmeissään ja taputti!! Tämän jälkeen tulkki näkyi pienoiskuvassa kuvaruudun kulmassa.

Mainonnan jälkeen astui esiin Suomessakin TV-sarjastaan tuttu Perry Mason ilmielävänä. Hän kertoili menneisyydestään, matkastaan Etelä-Vietnamiin, filmisarjastaan jne. Niin olikin kuuluttajan aika taas vetää taskustaan jokin voidepurkki, jota seurasi mainos filmivälähdyksineen.

»Kotikutsuissa» esiintyi vielä muutamia lapsinäyttelijöitä ja niin olikin puolituntinen päättymässä. Kuuluttaja kiitti tulkkia ja ojensi shekin, jotta hänellä miehensä kanssa olisi paremmat mahdollisuudet työssään kuurojen parissa. Yleisö antoi aplodit — kuten muillekin palkintojen saajille!

Jäin miettimään. Mitä kuuroille tulkittiin? Joitakin ylimalkaisia asioita Perry Masonin elämästä, lapsinäyttelijöiden esittämiä arvoituksia ja vitsejä — mainoksia ei tulkittu. Oliko tämä todella erikoislaatuinen tilaisuus kuuroille? Oli varmasti, koska viittomakieli tuli kuvaruutuun. Mutta seuraamista vaikeutti kuvan pieni koko, varsinkin, koska Amerikan viittomakielessä käytetään runsaasti sormiaakkosia. Viittomakielen parhaat puolet eivät päässeet oikeuksiinsa nopeassa tulkinnassa. Olikohan ohjelma sopivin kuuroille tulkittavaksi? Dollarin tuoksu tuntuu vieläkin sieraimissa ja mielessä pyörii kuuluttajan toteamus tulkinnasta: »Eikö tämä ole ihmeellistä!» Niin hän katsoi taas yleisöön ja jäi odottamaan kättentaputuksia! Jotain yllättävää, ihmeellistä, uutta ja taidokasta on ohjelmissa oltava! Ehkäpä kuurojen asiallakin voi mainostaa? Mutta tämä tie ei liene oikea kuurojen ja heidän ystäviensä kannalta. Ilmiö on tyypillinen ajallemme. Ihmiset, ryhmät ja erilaiset yritykset haluavat raivata tietä itselleen, hyötyä — toisten kustannuksella. Tämä on räikeämpää Amerikassa kuin muualla, mutta mainosmiehethän ammentavat oppinsa täältä!

Jään nyt odottamaan lokak. 26. päivää, jolloin on jälleen kuuroille mielenkiintoinen televisio-ohjelma. TV-elokuvasarjassa »Ben Casey» esittää silloin pääosaa kuurojenkoulun oppilas, 11-vuotias syntymästään saakka kuuro tyttö. Arvatenkin se nähdään aikanaan Suomessakin.

E. S.

ANNA HONGISTO 75-VUOTIAS

Lokakuun 27 päivänä Åvikin eläkkeellä oleva johtajatar Anna Hongisto täytti 75 vuotta. Åvikissa vietettiin syntymäpäivää hiljaisin, mutta sitä sydämellisemmin muodoin. Rakastettu ja kunnioitettu Anna Hongisto on antanut koko elämäntyönsä kuurojen hyväksi, nimenomaan niitten, joitten elämässä on ollut kuurouden lisäksi muita vaikeuksia. Vanhassa Åvikin koulukodissa hän opetti kuuroja, jotka lisävammansa vuoksi eivät voineet käydä tavallista kuurojenkoulua, sitten hän hoiti vastaavanlaisia lapsia Jyväskylän kuurojenkoulussa, ja jälleen hänet pyydettiin naisten vanhainkodiksi muuttuneen Åvikin apulaisjohtajattareksi ja sittemmin saman kodin johtajattareksi. Oli luonnollista, että neiti Hongisto eläkkeelle siirryttyään jäi edelleen rakkaaseen Åvikiin Hyvinkäälle. Neiti Hongiston johtoajatuksena on ollut, että kuurot ovat aivan samoja ihmisiä kuin muutkin ja että heidän kotinsa on säilyttävä oikeana kotina, että siitä ei saa tulla laitosta. Tätä kodin turvallisuutta ja lämpöä neiti Hongisto on jalosti vaalinut ja jättänyt jälkeensä nykyisen Åvikin, joka laajentuneenakin on silti pysynyt samana kuurojen hyvänä kotina. Eläkkeelle siirtymisensä jälkeen johtajatar Hongisto on ryhtynyt opettamaan kuurosokeaa Elsa Lindströmiä. Sen onnellisempaa opettajaa ja oppilasta tuskin voi muualta löytää.

Kuurojen Lehti pyytää vielä juhlan jälkeenkin yhtyä niihin, jotka toivottavat neiti Hongistolle sitä, minkä hän itse on parhaaksi kokenut — Jumalan siunausta.

URHEILU URHEILU

Puheenjoht. Carl-Erik Martola
Hakamäki 4 F 81, Tapiola

Toiminnanjoht. ja rahastonhoit.
Kauko Mäkelä
Lentäjänkatu 10, Naistenmatka
Postisiirtotili 6602

Urheiluosastoon tarkoitetut kirjoitukset ja ilmoitukset on lähetettävä edellisen kuukauden 7 päivään mennessä os.: Kauko Mäkelä, Lentäjänkatu 10, Naistenmatka.

YLEISURHEILUSARJA

Tämän lehden urheiluosastossa on viimeinen seurojen yleisurheilusarjataulukko tältä vuodelta. Tämä taulukko on ollut kuluneena vuotena monien urheilijoiden ja urheilujohtohenkilöiden mielenkiinnon kohteena. Se on ikäänkuin kuurojen urheilun mittari, joka näyttää sarjakilpailuun osallistuneen seuran tulostason nousevan tai pysähtyvän. Tämä systeemi on lähtöisin Norjan Kuurojen lehden (Tegn og Tale) urheiluosastosta, missä se on ollut luettavissa jokaisessa numerossa läpi vuoden (24 numeroa vuodessa). Tämä osoittaa, että Norjan Kuurojen urheiluliitto kenties on löytänyt tällaisen keinon nostaakseen kuurojenurheilun aallonpohjasta. Seuraten menneiden vuosien tuloksia havaitaan, että Norjan urheilutaso on todellakin noussut vaarallisen lähelle meidän urheilutasoamme. Norjan urheiluliiton alaisia seuroja on 6 ja niistä 4:n seuran urheilutoiminta on sangen aktiivista, sillä seurojen sarjassa on 20 jäsenen tulokset. Ja tulokset ovat useimmiten kansainvälistä tasoa.

Tämä systeemi otettiin meillä käyttöön kesäurheilukauden alkaessa. Taulukkoon tarvittavat tiedot saatiin liiton toiminnanjohtajalle saapuneista kilpailupöytäkirjoista, vieläpä yksityisten jäsenten kuulevien urheilukilpailuissa saavuttamat tulokset huomioitiin. Useat kuurot urheilijat osallistuivat työpaikkansa järjestämiin kilpailuihin, kuulevien seurojen piirikunnallisiin, kansallisiin ja jopa kansainvälisiin kilpailuihin. Viimeksi mainituissa kilpailuissa monet kuurot noteerasivat uusia SKUL:n ennätyksiä. Tämän vuoden alusta lähtien kilpailupöytäkirjat ovat pakollisia ja useimmat seurat ovat noudattaneet määräyksiä ja lähettäneet toiminnanjohtajalle 119 SVUL:n virallista kilpailupöytäkirjaa. Paitsi sarjataulukkoihin tarvittavia tietoja, käytetään kilpailupöytäkirjoja urheilijoiden luokitteluun ja muihin arkistotietoihin. 44-vuotiaan liittomme vähäinen järjestämätön arkisto saa tästä lähtien vuotuisen huomattavan määrän järjestettyä aineistoa. Etuna tästä on, että Kuurojen Lehden urheiluosastossa julkaistut sarjakilpailutulokset joutuvat jokaisen seuran tietoisuuteen ja miksei myös seuran omaan arkistoon.

Koska seuraavaan yleisurheilukauteen on 6—7 kuukautta, niin voisi olettaa, ettei yleisurheilusarjaa lehdessämme tänä aikana nähdä. Näin ei kuitenkaan tule käymään, sillä SKUL lähettää piakkoin jäsenseuroille kiertokirjeitä, joissa kehoitetaan seuroja järjestämään jäsenilleen sisähyppykilpailuja kerran tai 2 kertaa kuukaudessa ja saadut tiedot merkitään taas seurojen urheilusarjataulukkoihin, toivottavasti Kuurojen Lehden helmikuun numeroon. Nämä sisähyppykilpailut ovat yhtenä tärkeänä osana urheilijoiden kuntouttamisessa ennen USAn MM-kisoja.

Liitto toivoo, että seurat oivaltaisivat seurojen urheilusarjan tärkeyden ja että se kannustaisi seuroja järjestämään kilpailuja ja kilpailuttamaan jäseniään.

H. Sandholm vastaanottamassa parhaan koripalloilijan palkintoa tämän vuoden koripalloturnajaisissa Oulussa.

HEIKKI SANDHOLM vuoden paras urheilija

SKUL:n liittojohtokunta on nimennyt vuoden parhaaksi urheilijaksi Heikki Sandholmin, Tampereen KU.

Kovaa harjoitusta ympäri vuoden

Näin lausui Heikki Sandholm minulle kahvipöydän ääressä. Olin nimittäin tullut käymään hänen ja rouvansa kauniissa kodissa Tampereen Kalevassa. Oikeastaan olin tullut haastattelemaan häntä ja verestämään muistoja äskeisistä Suomi—Puola koripallomaaotteluista.

Heikki on terveyttä ja voimaa uhkuva mies, syntynyt 1938 Käkisalmessa, käynyt Turun Kuurojenkoulua vuoteen 1954, jolloin hän jäi jatkamaan opintojaan tällä kerralla konditoria-alalla (sokerileipomo) ja oppiajan jälkeen jäi oppipaikkansa palvelukseen.

Kun koripallosta on tullut suosittu urheilulaji, niin Heikki 13-vuotiaana omaksui sen omaksi lajikseen ja on nykyään Suomen Kuurojen varmin koripalloilija. Koululomien aikoina hän harjoitteli pallon heittoa koriin, joksi kiinnitettiin naulaamalla seinään jonkun saavin irtilyöty vanne. Koulussa käytettiin välitunteja yksinomaan koripalloharjoituksiin, joiden jälkeen joka kerta istuttiin pulpettiin paita märkänä. Miten oli oppimisen laita?

Koulunkäynnin jälkeen oli hänen ensimmäisenä seuranaan Jyväskylän Jalo 1 vuoden ajan ja siitä lähtien vuoteen 1963 Turun Valpas. Kuurojen urheilutoiminnan ohella Heikki oli ollut »Turun Veikot» seuran jäsenenä ja edustanut sitä TUL:n koripallosarjoissa. Pian hän muutti Turun NMKY:n urheiluseuraan, jonka sarjaotteluissa hän joutui enimmäkseen istumaan.

SKUL:n koripalloilussa Turun Valpas tuli johtavaksi seuraksi Helsingin Heron väistyttyä juuri H. Sandholmin ansiosta. Kapteenina ja ohjaajana hoiti hän Valppaan harjoitukset niin hyvin, että Turun Valpas siirtyi koripalloliiton maakuntasarjan yläpäähän, jopa käväisi Suomensarjassa.

Hänen erinomaisen heittovarmuutensa ja kestävyytensä ja muiden Oiva Virtasen valmentamien pelaajien ansiosta Suomi on noussut Euroopan parhaaksi maaksi kuurojen koripalloilussa. Muistamme hyvin Milanon, Pariisin ja Helsingin ottelut sekä äskettäin suoritetun voittoisan Suomi—Puola ottelun.

Koripalloilu on nyt vienyt hänet kokonaan, mutta onko häntä koskaan kiinnostanut mikään muu laji. On toki, sillä yleisurheilu ja hiihto pitävät hänet hyvässä pelikunnossa.

Työpaikkansa (Linkosuo Oy) takia Heikki edustaa Tampereen Kuurot Urheilijat seuraa ja hänen ansiostaan seura nousi aallonpohjasta saaden hopeaa viimeisessä SKUL:n koripallomestaruussarjassa ja seuran tavoitteena on kultamitali ensi mestaruusottelussa.

Hyvästellessäni heitä Heikki painosti, että menestymisen salaisuus on kova harjoittelu. Niin, olen samaa mieltä hänen kanssaan.

K. M.

SKUL:n seurojen yleisurheilusarja 1.11. 1964

1. Helsingin Hero

		pist.
1.	P. Mikkola pituus 674	707
2.	T. Laine 100 m 11,7	678
3.	O. Lehti 800 m 2.00,6	678
4.	P. Mikkola 100 m 11,8	650
5.	O. Lehti 400 m 52,9	648
6.	T. Laine pituus 650	640
7.	T. Laine 200 m 23,9	623
8.	O. Lehti 200 m 24,0	610
9.	P. Mikkola korkeus 165	605
10.	P. Mikkola 200 m 24,2	586
11.	O. Lehti 100 m 12,1	572
12.	J. Rankamaa 100 m 12,2	548
13.	J. Laine 800 m 2.05,9	547
14.	J. Rankamaa kolmil. 12.25	547
15.	J. Laine 3000 m 9.35,7	543
		9182

2. Turun Valpas

1.	O. Kaisanlahti kuula 13,93	763
2.	H. Lind korkeus 174	689
3.	E. Ojantakanen 100 m 11,8	650
4.	S. Kujala keihäs 55,95	645
5.	K. Kuningas 1500 m 4.20,2	612
6.	A. Hänninen kuula 12,10	591
7.	K. Kuningas 5000 m 16.20,3	587
8.	E. Ojantakanen 200 m 24,3	547
9.	O. Kaisanlahti kiekko 37,90	570
10.	K. Fondelius 100 m 12,2	548
11.	S. Kujala kuula 11,59	547
12.	K. Fondelius pituus 606	527
13.	A. Hänninen kiekko 35.32	503
14.	S. Marjamäki 100 m 12,5	482
15.	J. Flinkman 400 m 56,0	480
		8768

3. Jyväskylän Jalo

1.	P. Savolainen 10 000 m 31.17,0	925
2.	P. Savolainen 5000 m 15.09,2	845
3.	P. Savolainen 3000 m 9.00,4	742
4.	P. Savolainen 1500 m 4.10,8	733
5.	P. Savolainen 3000 ej. 10.05,0	641
6.	E. Kolu 1500 m 4.22,0	591
7.	E. Kolu 3000 m 9.36,6	539
8.	E. Kolu 5000 m 16.42,1	524
9.	A. Hämäläinen keihäs 47.83	490
10.	P. Johansson keihäs 47.72	487
11.	E. Hummelin pituus 581	468
12.	P. Johansson pituus 570	444
13.	P. Savolainen 800 m 2.11,6	428
14.	P. Johansson keihäs 44.11	424
15.	R. Siiskonen keihäs 42.60	398
		8679

4. Tampereen KU

1.	E. Viitakangas 1500 m 4.07,2	785
2.	E. Viitakangas 800 m 2.00,6	678
3.	E. Viitakangas 1000 m 2.38,8	670
4.	E. Viitakangas 400 m 55,5	505
5.	H. Hirvelä 100 m 12,4	503
6.	J. Valli 100 m 12,5	482
7.	E. Pajunen pituus 583	472
8.	E. Pajunen 100 m 12,6	461
9.	E. Pajunen k-loikka 11.45	452
10.	H. Hirvelä kuula 10.31	444
11.	J. Valli keihäs 45.05	440
12.	H. Sandholm pituus 564	430
13.	H. Sandholm 100 m 12,9	404
14.	H. Sandholm k-loikka 10.91	393
15.	H. Sandholm kuula 9.51	386
		7505

5. Vaasan Wellas

1.	P. Saarikoski korkeus 176	722
2.	P. Saarikoski k-loikka 13.26	680
3.	E. Saarikoski k-loikka 13.15	665
4.	E. Saarikoski pituus 622	567
5.	P. Saarikoski pituus 619	560
6.	E. Saarikoski korkeus 155	509
7.	E. Saarikoski 100 m 12,4	503
8.	E. Saarikoski 1000 m 2.48,9	487
9.	H. Niemelä kuula 10.53	462
10.	E. Saarikoski keihäs 43.92	421
11.	M. Ventelä pituus 533	364
12.	E. Saarikoski 3000 m 10.22,4	345
13.	A. Nabb kiekko 27.11	312
14.	E. Saarikoski kiekko 26.67	302
	H. Niemelä kiekko 26.67	302
		7201

6. Oulun Ryhti

1.	T. Suutari seiväs 417	837
2.	V. Heikkilä k-loikka 14.10	808
3.	T. Suutari 100 m 11,8	650
4.	T. Suutari pituus 650	640
5.	T. Suutari 200 m 24,3	574
6.	V. Heikkilä 100 m 12,2	548
7.	V. Heikkilä pituus 612	542
8.	T. Suutari kuula 11.24	519
9.	T. Suutari kiekko 29.75	370
10.	T. Suutari 400 m 59,1	349
11.	U. Isola 200 m 27,0	308
12.	K. Jokikokko keihäs 35.05	277
13.	U. Isola keihäs 34.62	270
14.	T. Suutari 110 m aj. 18,3	261
15.	P. Pelkonen keihäs 32.56	239
		7192

7. Mikkelin KU

1.	O. Ottela kuula 12.18	598
2.	O. Ottela korkeus 151	473
3.	P. Turkki korkeus 150	464
4.	O. Ottela kiekko 34.59	435
5.	A. Penttinen pituus 561	424
6.	A. Hytönen 100 m 12,8	422
7.	O. Ottela keihäs 43.97	421
8.	A. Penttinen korkeus 145	420
9.	O. Ottela moukari 33.27	406
	A. Penttinen kuula 9,79	406
11.	A. Penttinen 100 m 12,9	404
	O. Ottela 200 m 25,9	404
13.	A. Hytönen pituus 531	360
14.	A. Penttinen keihäs 40.16	358
15.	O. Ottela pituus 527	351
		6346

8. Hämeenlinnan Häli

1.	E. Paavola 800 m 2.08,0	500
2.	E. Paavola 1500 m 4.31,0	496
3.	E. Paavola 1000 m 2.49,2	482
4.	E. Paavola 5000 m 17.15,6	439
5.	E. Paavola 400 m 57,0	432
6.	E. Paavola 3000 m 10.00,8	428
7.	E. Paavola 200 m 25,9	404
8.	E. Paavola korkeus 141	388
9.	M. Salli korkeus 141	388
10.	E. Paavola pituus 537	372
11.	E. Paavola 10 000 m 37.50,8	341
12.	J. Kivisoja 200 m 27,0	308
13.	J. Kivisoja korkeus 131	308
14.	J. Kivisoja kuula 8.17	291
15.	E. Paavola kuula 8.12	287
		5864

9. Porin KU

1.	A. Virtanen k-loikka 11.28	433
2.	A. Virtanen 400 m 57,8	400
3.	A. Virtanen kiekko 30.82	395
4.	A. Virtanen 100 m 13,0	386
5.	A. Virtanen kuula 9.24	366
6.	A. Männistö kuula 9.15	360
7.	S. Jakobsson kuula 9.14	357
8.	A. Virtanen pituus 529	355
9.	A. Virtanen 200 m 26,6	341
10.	A. Virtanen korkeus 135	340
11.	A. Männistö k-loikka 10.18	317
12.	S. Jakobsson k-loikka 10.14	313
13.	M. Johansson keihäs 34.93	275
14.	T. Stenbacka korkeus 125	260
15.	A. Virtanen keihäs 31.90	230
		5428

10. Lahden KU

1.	T. Tiirikka korkeus 165	605
2.	T. Tiirikka kiekko 30.83	395
3.	T. Tiirikka pituus 543	385
4.	T. Tiirikka 200 m 26,3	368
5.	E. Wiberg pituus 492	280
6.	E. Wiberg 200 m 27,6	262
7.	E. Wiberg 1500 m 5.05,8	230
8.	E. Wiberg keihäs 31.71	226
9.	T. Tiirikka keihäs 30.19	203
10.	T. Tiirikka 1500 m 5.11,3	192
11.	P. Leikas pituus 422	150
12.	P. Leikas kiekko 18.58	136
13.	E. Wiberg kiekko 18.33	131
14.	P. Leikas 1500 m 5.27,0	106
15.	P. Leikas keihäs 20.09	62
		3731

11. Kyminlaakson Tähti

1.	M. Peltola kuula 10.06	425
2.	M. Peltola korkeus 145	420
3.	V. Lero 100 m 13,0	386
4.	M. Peltola keihäs 39,15	342
5.	V. Lero korkeus 135	340
6.	M. Peltola 100 m 13,5	300
7.	M. Peltola pituus 493	282
8.	V. Lero pituus 483	263
9.	V. Lero kuula 7.52	247
10.	V. Lero keihäs 32.32	236
11.	M. Peltola 1500 m 5.15,3	170
		3411

12. Lappeenrannan Sisu

1.	O. Suokas korkeus 140	380
2.	S. Kaijanen kuula 9.14	359
3.	O. Suokas kuula 8.43	309
4.	E. Lapatto 1500 m 4.58,0	276
5.	S. Kaijanen keihäs 34.94	275
6.	M. Kontkanen korkeus 125	260
7.	M. Kontkanen keihäs 25.46	135
8.	E. Lapatto 100 m 14.8	124
9.	E. Lapatto pituus 402	115
10.	S. Kaijanen 1500 5.38,1	50
		2283

T. Suutarin seivästulos 417 on kaksi senttiä parempi omaa virallista ennätystään ja ilmoituksen mukaan se oli saavutettu kuulevien syyskilpailuissa.

Yleisurheilukauden päättyessä seurojen välinen pistetaistelu päättyy täksi kerraksi.

Toivotaan, että tämä taistelu kannusti seuroja järjestämään kilpailuja ja kilpailuttamaan jäseniä. Enemmän aktiivista toimintaa ensi vuoden urheilukaudeksi.

Näkemiin ensi vuodeksi

K. M.

SKUL:n UUTISIA

Kokouksessaan 24.10. 64 SKUL:n liittojohtokunta päätti mm. seuraavaa:

Toimintavuodeksi 1965 valittiin liiton varapuheenjohtajaksi Oiva Virtanen, toiminnanjohtajaksi ja rahastonhoitajaksi Kauko Mäkelä ja kalustonhoitajaksi Börje Ahlbäck.

Työvaliokuntaan valittiin Carl-Erik Martola, Oiva Virtanen, Börje Ahlbäck ja Kauko Mäkelä.

Valmennuskomiteaan valittiin Oiva Virtanen ja Erkki Keski-Levijoki.

Kuurojen lehden urheiluosaston toimittajaksi valittiin Kauko Mäkelä.

Hyväksyttiin liiton toiminnanjohtajan ohjesääntö, joka astuu voimaan ensi vuoden alusta.

Päätettiin järjestää sääntömääräinen liittokokous huhtikuun 4 p:nä 1965 Helsingissä.

Hyväksyttiin Suomen Kuurojen ampumaseuran säännöt, joten seura liittyi Suomen Kuurojen Urheiluliittoon.

C-E. Martola selosti USA:n lentomatkan järjestelyä, jota hän hoitaa edelleen.

Päätettiin järjestää SKUL:n vuosijuhla Tampereella joulukuussa.

Tässä kokouksessa käsiteltiin kaikkiaan 32 asiaa.

SUOMEN KUUROJEN AMPUMASEURA R.Y:N

vuosikokous

pidetään sunnuntaina 31. päivänä tammikuuta 1965 kello 12 Helsingissä Helsingin Kuurojen Yhdistyksellä Liisankatu 27 A.

Esillä sääntöjen 8 §:n määräämät asiat.

Hallitus.

LUKIJAT

Kuurojen lehden urheiluosastolla on varmasti paljon lukijoita. Mutta oletteko tullut ajatelleeksi sitä, että teistä useimmat eivät ole Kuurojen Lehden tilaajia. Jos olet kiinnostunut kuurojen urheilu-uutisista ja haluat osaltasi auttaa tukemalla Kuurojen Lehden taloudellista tilaa, niin tilaa Kuurojen Lehti ensi vuodeksi 1965.

Urheiluosasto haluaa mielihyvin avustajia, jotka voisivat rikastuttaa urheiluosastoa kirjoituksillaan.

K. M.

Ampumatuloksia ulkomailta

CISS:n jakaman tiedoituslehtisen mukaan, jonka SKUL:n puheenjohtaja C-E. Martola ystävällisesti oli esittänyt minulle, ilmenee, että CISS hyväksyy ennätyksiä Kansainvälisen Ampumaunionin sääntöjen mukaisesti järjestetyissä seuraavissa kilpailulajeissa:

Vapaakivääri 60 lauk. 300 m (luult. 3x20)			
»Free rifle» (?)	60	lauk. mak.	50 m
Pienoiskivääri	40	» polv.	»
	40	» pyst.	»
	40	» mak.	»
	120	» 3 asenn. (3x40)	

joita oli tehty joko Kansainvälisissä Kuurojen Kisoissa, Euroopan Mestaruuskilpailuissa, muissa CISS:n luvalla järjestetyissä kansainvälisissä kuurojen kilpailuissa tai kuulevien mukana kansallisissa kilpailuissa.

Panin lainausmerkit ja kysymysmerkin free riflen kohdalle, koska sananmukaisesti se tarkoittaa vapaakivääriä, mutta koska ampumamatka on 50 metriä, niin päättelen sen tarkoittavan ns. vapaavalintaista pienoiskivääriä eli varsinaista painavaa kilpailuasetta, jonka paino on korkeintaan 8 kg. Sitäpaitsi asetuksen mukaisilla ampumaradoilla Suomessa ei ole sallittua ampua vapaakiväärillä 50 metrin radalla ja lisäksi Kansainvälisen Ampumaunionin säännöt eivät tunne lainkaan 50 metrin vapaakivääriammuntaa. Tässä yhteydessä mahdollisesti esiintyy ranskankielestä englanninkielelle tehty käännösvirhe, mutta toisaalta ranskankielestä suomenkielelle käännetyssä tekstissä esiintyy sama outo luokittelu. Tästä otetaan vielä selvyys asianomaiselta CISS:n komissaarilta.

Ja nyt seuraa vuosina 1960—1963 saavutetut kuurojen parhaat ampumatulokset:

Ampuja	Kansall.	Aika ja paikka	60 ls. 3x20 mak.	40 ls. mak.	40 ls. polv.	40 ls. pyst.	40 ls. 3x40
Bajazova, M.		Tshekk. 14/4/60 Milano	574				
Kojic, R.,		Jugosl. 15/4/60 Milano		351			
Calissano, G.,		Italia 23/10/60 Verona			383	369	335 1087
Calissano, G.,		Italia 22/4/61 Zürich	577				
Calissano, G.,		Italia 12/6/61 Verona		558			
Calissano, G.,		Italia 13/9/61 Verona			389	375	338 1102
Calissano, G.,		Italia 23/9/61 Zagreb	588				
Calissano, G.,		Italia 24/9/61 Zagreb			392		342
Serova, R.,		Neuv.l. 1962 Moskova		567			
Drosdov, B.,		Neuv.l. 1962 Moskova		568			354
Dedic, J.,		Tshekk. 22/9/63 Pilsen	589				
Serova, R.,		Neuv.l. 1963 Kuibytshev	591				

Skandinaaviset ystävämme eivät ole olleet jouten, vaan olivat järjestäneet keskinäiset kaupunkiottelunsa. Oslon ja Kööpenhaminan välinen ottelu pidettiin lauantaina heinäkuun 11. päivänä 1964 Østreheimissa, Norjassa, jonka Oslo voitti jo viidennen kerran saaden pokaalin omakseen kolmen ampujan joukkuetuloksella 525 pistettä Kööpenhaminan saatua 458 p. Lienee mielenkiintoista tietää kolmen parhaan ampujan tulokset 3x10 300 metrillä:

1.	Anders Haukedalen, Oslo	193 p.
2.	Erik B. Hansen, Kööp.	190 p.
3.	Øivind Sigvartsen, Oslo	168 p.

Myös Tukholma voitti Kööpenhaminan. Tuloksista mainitsen vain yhden: ruotsalainen oli saanut 25 laukauksella tuloksen 248 pistettä 250 mahdollisesta, jota ruotsalaiset julistavat nyt maailmanennätykseksi, mutta laukausmäärän huomioonottaen sitä on katsottava korkeintaan epävirallseksi.

Kuten ylläolevista tuloksista ilmenee, muuallakin osataan ampua jopa paremminkin kuin Suomessa, joten meillä olisi syytä kehittää ampumataitojamme ja etenkin ampumavälineitämme, sillä vain kunnollisilla varsinaisesti kilpailutarkoituksiin tehdyillä aseilla on verrattomasti helpompaa saada korkeita tuloksia.

Lopuksi viitataan toisaalla tässä lehdessä olevaan ilmoitukseen Suomen Kuurojen Ampumaseuran vuosikokouksesta. Kuten aikaisemmin ilmoitettiin, oli ajateltu järjestää vuosikokouksen yhteyteen sisäratakilpailut. Tähän lehteen tulevien kirjoitusten viimeiseen jättöpäivään mennessä minulle ei ole tullut mitään ilmoitusta sisäratakilpailuista, joten tästä asiasta en voi tiedoittaa tämän enempää.

Seppo Ahjolinna

Vaasan WELLAS järjestää joulujuhlan joulukuun 5 pnä alkaen klo 19 Kuurojen yhdistyksen talolla Käsityöläisk. 6, Palosaari. SKUL:n puheenjohtaja Martola tulee esitelmöimään. Kaikki ovat tervetulleita läheltä ja kaukaakin.

KYYNÄRPÄÄSOTAA

Kerrotaan, että eräässä suuressa kaupungissa, ilmeisesti Helsingissä, erääseen suureen firmaan tuli muuan kuuro mies. Hän pyrki ja pääsi firman jonkun johtajan puheille ja sitten kainosti pyysi ilmoitusta Kuurojen Jouluun.

— Mitä, sanoi tämä johtaja, eikö teidän liitostanne käynyt eilen mies samalla asialla. Annoimme hänelle kokosivun ilmoituksen. Eikös se riitä.

Tarina kertoo edelleen, että ystävämme ja alaisemme, liittomme lehden ilmoitushankkija, poistui vähin äänin. Kautta rantain sitten selvitettiin kuka oli käynyt k.o. firmassa ja mihin lehteen se ilmoitus oli annettu.

Nyt kun veljesjärjestömme urheiluliiton puheenjohtajan lehti on ilmestynyt niin voidaan todeta: siinähän se ilmoitus on.

Kerrotaan vielä merkillisempi tarina. Liittomme on kuluvana vuonna valmistuttanut elokuvan kuuroista. Eräs pieni filmiyhtiö oli elokuvan valmistajana ja varat saatiin lahjoituksina eri firmoilta kautta maan.

Eräs suuri firma oli sekin ilmoittanut lahjoittavansa rahaa tuohon tarkoitukseen. Arvonsa tuntien k.o. firma oli ilmoittanut antavansa oikein ison summan. No hyvä, onhan erinomaisen mukavaa, että kapitalistimaan kapitalistit muistavat pikkuisia veljiään. Eräänä päivänä liiton puolesta sitten käytiin firmassa kiitoksella ja hakemassa lahjoitettua summaa.

— Mitä, sanottiin firmassa, se rahahan on liitollenne annettu jo. Täällä kävi yhtenä päivänä liittonne lehden ilmoitushankkija ja annoimme lahjoitussumman hänelle.

Tätäkin asiaa tutkittiin kautta rantain. Eipä meidän lehtemme asiamies siellä ole käynyt. Ken lienee ollut?

Hyvät ystävät ja vihamiehet kautta Suomenmaan. Tässä minäkin istun, raavin päätäni, vedän tikkuja kynsien alta ja mietin mitä tämä on.

Ei ilmeisesti muuta kuin sarja väärinkäsityksiä ja erehdyksiä. Nämä kuulevat veljemme ja sisaremme ovat niin yksinkertaisia ja lapsellisia, että uskovat jokaisen kuuron, joka liikkuu jollain kuurojen asialla liikkuvan juuri kuurojen yhteisellä asialla.

Niin on asia, rakkaat ystävät ja vihamiehet. Ja eräät meistä, en tiedä ovatko he ystäviäni ja vihamiehiä, mutta liiton ystäviä he eivät ole, osaavat niin taitavasti käyttää tätä asiantilaa hyväkseen.

Liittoamme pistetään tikulla silmään ja ojennetaan kirvesvartta. Tehdään jalkakamppeja ja tönitään kyynärpäillä.

Onko se oikein.

Hyvät ystävät ja vihamiehet kautta Suomenmaan. Sanokaa viimein: jo riittää.

Loppujen lopuksi juuri teillä on valta ja voima, voitte heittää syrjään ne, jotka vaikeuttavat liittomme työtä.

Se on tehtävä, siitäkin huolimatta, että yksinkertaiset ystävämme, kuulevat, sanovat: aina kuurot riitelevät.

He eivät tiedä, että liittomme puolesta se ei ole riitaa, puolustamme vain asiaamme.

Uuras Luuta.

SEUROJEN TOIMINTAA

HELSINGIN Kuurojen urheiluseura Heron sääntömääräinen vuosikokous pidetään tammikuun 9 p:nä 1965 klo 19.00 Helsingin Kuurojen yhdistyksen huoneistossa Liisankatu 27 A 8 Helsingissä.

LAHDEN Kuurot Urheilijat r.y:n vuosikokous on tammikuun 17 päivänä 1965 klo 14 Lahden Seudun Kuurojenyhdistyksen kerhohuoneessa Launeenkatu 9 B. Vanhat ja uudet jäsenet tervetulleita.

KYMINLAAKSON Kuurojen Urheiluseura Tähti r.y:n vuosikokous on Kotkassa Työväentalon kerhohuoneessa tammikuun 24 päivänä 1965 klo 13. Jäsenet ja ei-jäsenet ovat sydämellisesti tervetulleita.

MIKKELIN Kuurot Urheilijat r.y:n vuosikokous on tammikuun 24 päivänä 1965 klo 12 Kuurojentalossa. Esillä sääntömääräiset asiat. Vanhat ja uudet jäsenet samoin ei-jäsenet ovat tervetulleita.

OULUN RYHTI r.y:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään 17 p:nä tammikuuta 1965 Kuurojentalossa. Jäsenet tervetuloa kokoukseen.

HÄMEENLINNAN Häli järjestää ratkiriemulliset uudenvuoden vastaanottajaiset Markkulan kartanossa Hämeenlinnassa, Markkulantie 3. Juhlan ajankohta on tietysti vuoden viimeinen päivä alkaen klo 20. Tervetuloa Kuopionkin takaa.

OULUN RYHTI järjestää tavanmukaisesti uuden vuoden valvojaiset joulukuun viimeisenä päivänä 1964 Kuurojentalossa alkaen klo 20. Tervetuloa!

MUUT LEHDET

Helsingin Sanomat 19.9. 1964

Kuulovammaisten lasten asemaa koetetaan parantaa entisestään

Maassamme syntyy noin sata vaikeasti kuulovammaista lasta vuosittain, ja on selvää, että heidän on käytävä kova koulu, ennen kuin he alkavat pärjätä maailmassa. Niveltyyhän kuuleminen ja puheelinten toiminta vääjäämättömästi yhteen, ja ellei lapsi siis kuule hyvin, ei hän osaa myöskään puhua oikein. Nykyään on alettu kiinnittää kuulovammaisten lasten aseman parantamiseen entistä suurempaa huomiota, ja tästä ovat mm. esimerkkeinä Kuulonhuoltoliiton ympäri vuoden järjestämät kurssit kuulovammaisten lasten äideille, lasten sijoittaminen eri lastentarhoihin normaalikuuloisten lasten joukkoon sekä kansakoululuokkien järjestäminen kuulovammaisten lasten tehokkaaksi opettamiseksi.

Kun vanhemmat epäilevät, että lapsi ei kuule normaalisti tai että hän on menettänyt kuulonsa sairastettuaan mm. jonkun tartuntataudin, kehotetaan heitä tuomaan hänet — asuipa perhe sitten millä puolella Suomea tahansa — Helsingissä sijaitsevan Kuulonhuoltoliiton tutkimuskotiin. Sosiaaliministeriön välipäätöksen mukaisesti saa äiti lapsineen ilmaiset matkat sekä ilmaisen kahden viikon oleskelun paikan päällä. Tutkimuskodissa testataan lapsen kuulo perusteellisesti, määrätään hänelle — jos se osoittautuu tarpeelliseksi — kuulokoje, totutetaan hänet käyttämään sitä ja opastetaan äitiä huolehtimaan lapsensa tehokkaasta ohjauksesta kotona.

Kun lapsi on tarpeeksi vanha, on hänelle hyväksi, jos hänet sijoitetaan lastentarhaan normaalikuuloisten lasten joukkoon. Helsingissä sijaitsevassa Vironiemen lastentarhassa on tällä hetkellä 15 kuulovammaista lasta, ja Hakaniemeen rakennetaan parhaillaan lastentarha, johon sen valmistuttua sijoitetaan myös kuulovammaisia lapsia. Vastaavanlaisia lastentarhoja on lisäksi mm. Tampereella ja Lahdessa.

Lastentarhasta kuulovammainen lapsi siirtyy kansakouluun kuulovammaisten luokalle. Helsingissä on Kaisaniemen kansakoulussa kaksi tällaista luokkaa, ja myöskin ruotsinkielisillä lapsilla on pääkaupungissa omat luokkansa. Kuurojen lasten luokka on sijoitettu puolestaan Lapinlahden kansakouluun. Kuulovammaisilla lapsilla on mahdollisuus käydä kansakoulua myös Mikkelissä, Lahdessa, Tampereella, Porissa, Kotkassa, Turussa ja Vaasassa, missä kaikissa on järjestetty erikoisopetus heitä varten, ja Jyväskyläänkin on suunnitteilla koulu sekä huonokuuloisille että kuuroille lapsille. Tontti rakennuksia varten on jo hankittu, ja piirustukset ovat parhaillaan työn alla, kerrottiin Helsingin Sanomille Kuulonhuoltoliitosta.

Sanojen ymmärtäminen käy puhumisen edellä

Kaisaniemen kansakoulussa maisteri Toini Heikkilän luokalla on tällä hetkellä yhdeksän oppilasta, jotka ovat suurimmaksi osaksi saaneet alkeisopetuksen Vironiemen lastentarhassa. Luokalia on yksi II luokan oppilas, kolme III luokan, kolme IV luokan ja kaksi VI luokan oppilasta. Koko luokan maksimi on 10 oppilasta, joten yhdelle olisi vielä paikka vapaana. Yhteensä on Kaisaniemen kansakoulun kahdella kuulovammaisten luokalla nykyään 21 oppilasta. Myös kolmannen tällaisen luokan hankkimisesta on ollut puhetta, mutta ajatus on rauennut suhteellisen pienen oppilasmäärän tähden, kertoi maisteri Heikkilä. Lisäluokasta olisi tosin se suuri etu, että yhtä pitkälle edistyneet oppilaat voitaisiin yhdistää omaksi ryhmäkseen, mikä helpottaisi huomattavasti opettajan raskasta ja vaativaa työtä.

Oppilaiden kuulemiskyky vaihtelee huomattavasti, ja jokaista opetetaan erikseen, mainitsi maisteri Heikkilä. Tärkeää on, että ymmärtäminen käy aktiivisen kielenkäytön edellä. Ellei lapsi kuule sanoja muilta, ei hän myöskään osaa artikuloida niitä. Artikulointia hänen on harjoiteltava aamusta iltaan sekä kotona että koulussa. Puuttuva kuulo koetetaan korvata näkökuuloharjoituksilla, ja kuuloharjoituksilla yritetään voimistaa ja herkistää kuulonjätteitä. Täten eri oppilasryhmille annetaan samanaikaisesti sekä hiljaista että äänekästä opetusta. Opetettavat aineet ovat kuulovammaisten lasten luokilla samat kuin kansakoulussa yleensäkin.

Kuulovammaisia oppilaita varten ei ole olemassa jatkokoululuokkia. Siirto normaaliin ympäristöön tapahtuu mahdollisimman nopeasti, jos oppilaalla havaitaan olevan edellytyksiä siihen. Muutamat maisteri Heikkilän luokan oppilaat ovat jatkaneet lukujaan ammatti- ja oppikoulussa, ja onpa eräs tyttö edennyt käsityöopistoon saakka.

Kuulovammaisten lasten vanhemmat yhteistyössä

Huonokuuloisten lasten vanhemmat ovat ryhtyneet hiljattain yhteistoimintaan lastensa mahdollisuuksien parantamiseksi. He perustivat viime vuoden lopussa liiton, jonka johtokunnalla oli viikko sitten kokous Tampereella.

Kuulovammaisten lasten vanhempien liitto tutkii ensityökseen, missä asemassa kuulovikaiset lapset ovat maassamme ja miten heidän asiaansa voidaan parantaa entisestään, kertoi rovasti Lauri Paunu, joka oli ollut läsnä kokouksessa. Seuraava kokous pidetään marraskuun alussa myös Tampereella.

Kuuromykkäin Lehti

50 vuotta sitten

SANANEN VOIMISTELUSTA. Ihmisellä on ruumis ja sielu. Molempia näitä tulee ihmisen hyvin hoitaa, että hän pysyisi reippaana ja terveenä. Sillä iloinen mieli on ainoastaan terveessä ruumiissa. Senpä tähden jo kauvan sitten, vanhaan aikaan, pantiinkin Kreikan maalla suurta arvoa sekä ruumiin harjoituksille että ymmärryksen kehittämiselle. — — —

— — — Mutta jos voimistelu on tärkeätä jokaiselle ihmiselle, niin on se erittäin tärkeätä varsinkin kuuromykille. Kun kuuromykkä tai poika tulee ensikerran kouluun, on hän alakuloinen ja kömpelö. Hän kävelee selkä koukussa ja vetää jalkojaan. Mutta kun häntä koulussa opetetaan voimistelemaan, reipastuu hänen mielensä, selkä suoristuu ja käyntinsä on ryhdikästä. — — —

— — — Että yleinen voimistelu eli urheilu on saanut jo suurta harrastusta kuuromykkienkin keskuudessa, todistavat ne monet voitot ja kauniit ennätykset, joita he ovat saavuttaneet sekä kotimaassaan että ulkomaillakin. Jokainen siis voimistelemaan saadakseen itselleen terveen ruumiin ja reippaan mielen.

O. R.

VALTIOAPU. Suomen Senaatti on myöntänyt Suomen Kuuromykkäin Liitolle valtioapua 5.000 mk. vuodessa kolmeksi vuodeksi eteenpäin.

Shakkia

SUOMEN KUUROJEN SHAKKILIITON pikashakkiturnajaiset pidettiin Vaasassa marraskuun 8 p:nä. Osanotto oli kovin laimeata, mukana oli 3 ulkopuolelta ja 5 oman seuran pelaajaa. Onko shakki kuurojen keskuudessa »sukupuuttoon kuoleva», ja mitä tekee SKSL, vai onko sitä enää olemassa, kun siitä ei kuulu mitään ja kun ei mestaruusmitalejakaan saatu. Kannattaako rahapulaa potevien seurojen maksaa jäsenveroa liitolle? Toivottavaa on, että liitto heräisi toimi-

maan ennenkuin viimeisetkin rippeet häviävät ja että tarkistettaisiin SKSL:n säännöt, kun niissä on niin paljon korjaamista.

Turnauksen tulokset. A-sarja: 1. Paul Lindberg, Pietarsaari 6,5 p., 2. Eino Tolsa, Helsinki 5,5 p.

B-sarja: 1. Tapani Aro, Vaasa 4 p., 2. Matti Tarvonen, Vaasa 3,5 p., 3. Risto Koivula, Vaasa 3,5 p., 4. Simo Vuorimies, Vaasa 2 p., 5. Olavi Nuolikoski, P:saari 2 p., 6. Paul Ahlskog, Vaasa 1 p.

Kotimaasta

BRUNO MOUTON
†

Lokakuun 11. pnä vaipui kuolon uneen sairauden murtamana kirjaltaja Bruno Mouton Helsingissä. Bruno Mouton oli syntynyt 13.2. 1893 Eskilstunassa, Ruotsissa. Muutettuaan Suomeen kävi hän Porvoon Kuurojen koulun v. 1904—1910. Helsingin yhdistyksen jäseneksi hän liittyi v. 1911. Ensimmäisen maailmansodan syttyessä hän Saksan alamaisena oli pakotettu siirtymään Saksaan, jossa hän viipyi 1914—1919.

Br. Mouton oli Helsingin yhdistyksen lahjakkaimpia näyttelijöitä. Monissa nimekkäissä näytelmissä, mm. Aleksis Kiven »Lea»ssa hän on esiintynyt pääosissa. Kauniin viittomakielen taidon omaavana hänet tunnettiin etevänä Porilaisten marssin esittäjänä pohjoismaissakin. Br. Mouton on kuulunut Helsingin yhdistyksen johtokuntaan, toimien rahastonhoitajana muutaman vuoden. Hän on kuulunut Helsingin suojeluskuntaan monet vuodet sen lakkauttamiseen asti.

Uskollisena ja tunnollisena työntekijänä hän oli pidetty kirjapaino Mercator Oy:ssä, jonka palveluksessa hän oli 30 vuotta.

Kirjaltaja Br. Moutonin maallinen tomu siunattiin Helsingin vanhan hautausmaan kappelissa 19. pnä lokak. Ruumiinsiunauksen toimitti rovasti Urho Paljakka. Arkulle laskettiin omaisten ja sukulaisten kukkalaitteiden lisäksi Helsingin Kuurojen yhdistyksen, kirjapaino Mercatorin ja työtovereiden seppeleet. Urheiluseura Heron puolesta tuotiin kukkalaite. Vainajan muistoa kunnioittivat useat ystävät ja suojeluskuntatoverit adressein.

Merkkipäiviä

70 VUOTTA täyttää joulukuun 31 pnä Vaasassa ent. ompelija Hilma Paananen. Hän on syntynut Pylkänmäellä ja on käynyt Jyväskylässä kuurojenkoulun. Jo nuorena hän muutti Vaasaan ollen Tiklas Oy:n palveluksessa koneompelijana eläkkeelle pääsyyn asti.

Hän on Vaasan Kuurojen yhdistyksen monivuotinen jäsen, ottaen osaa yhdistystoimintaan mm. emännän vastuullisessa tehtävässä ja ompeluseurassa hän on ollut uskollinen kävijä.

Vaasan kuurot toivottavat Hilmalle sydämellistä onnea ja elämän rikkaita vuosia.

60 VUOTTA TÄYTTÄÄ

Aini Lampinen Raumalla joulukuun 9 päivänä.

Väinö Leinonen Raumalla joulukuun 27 päivänä.

50 VUOTTA TÄYTTÄÄ

Sylvi Leinonen Raumalla joulukuun 25 päivänä.

Kokouksia

HKY:n bridgekerhon VUOSIKOKOUS pidetään torstaina 7 pnä tammikuuta 1965 klo 19 Helsingin Kuurojen Yhdistyksen huoneistossa. Esillä sääntöjen määräämät asiat.

POHJANMAAN kuurojenyhdistyksien yhteinen neuvottelutilaisuus pidetään tammikuun 6 pnä 1965 alkaen kello 12 Vaasan Kuurojen yhdistyksen Valistustalossa Käsityöläisk. 6, Palosaari. Esillä mm. esitelmäpäiviä koskevat asiat. Pietarsaaren, Seinäjoen ja Kokkolan kuurojenyhdistykset pitäkää tämä tärkeä kokous mielessä, sillä kokouksessa sovitaan eri yhdistysten juhla- y.m. tilaisuuksien ajankohdasta yhteensattumien välttämiseksi.

Edustajien matkakuluista (1 henkilö) vastaa kokouksen isäntäyhdistys, lauantain illanvieton tulot käytetään tähän tarkoitukseen.

Pohjanmaan kuurojen yhteinen illanvietto pidetään tammikuun 5 p:nä alkaen klo 19 samassa paikassa kuin yllämainittu kokous. Ohjelmassa mm. tietokilpailu yhdistyksien kesken. Tervetuloa Pohjanmaan kuurot yhteiseen neuvonpitoon, myös ulkopuoliset vieraat ovat tervetulleita seuraamaan tilaisuuttamme.

JYVÄSKYLÄSSÄ järjestetään kirkkopäivät joulukuun 5—6 päivinä. Alkajaiset 5.12. klo 18 Seurakuntatalossa Jyväskylänkatu 12. Puhujina rovasti Lauri Paunu ja pastori Veikko Väätäinen.

KOTKAN Kuurojen yhdistyksen ja KYMENLAAKSON Kuurojen yhdistyksen yleinen kokous pidetään Kotkassa Työväentalon kerhohuoneessa sunnuntaina 13 pnä joulukuuta 1964 alkaen klo 13. Kokouksessa käsitellään mm. kahden yhdistyksen yhteenliittymisen asiaa. Herra Rurik Pitkänen on lupautunut kokousasiain valvojaksi. Kutsutaan kaikkia Kotkan ja Kymenlaakson Kuurojen yhdistysten jäseniä runsaslukuisasti kokoukseen.

KAINUUN Kuurot r.y:n sääntömääräinen vuosikokous on tammikuun 10 päivänä klo 12 Kajaanissa Työkeskus Kainulassa Ämmäkoskenkatu 2. Herra Rurik Pitkänen tulee esitelmöimään sekä neuvomaan uusia sääntöjä.

HELSINGIN KUUROJEN RAITTIUSSEURA SURDIN

60-vuotisjuhla

on joulukuun 5 päivänä 1964 kello 19
HKY:n huoneistossa Liisankatu 27 A 8.

JUHLIA

HAAPAJÄRVEN Kuurojenyhdistyksen 20-vuotisjuhla ja esitelmäpäivät pidetään joulukuun 12—13 päivinä Haapajärvellä Tuomaalan kodissa. Lauantaina klo 19 esitelmätilaisuus ja sunnuntaina klo 12 20-vuotisjuhla. Toiminnanjohtaja Jaakko Väisälä saapuu. — Tervetuloa.

KUOPION Kuurojen yhdistyksen pikkujoulujuhla pidetään Kuurojen koululla joulukuun 12 pnä klo 18. Kahvi- ja joulupuurotarjoilua ja muuta ohjelmaa, joulupukki.

PIETARSAAREN Kuurojenyhdistyksen joulujuhla pidetään tammikuun 3 p:nä 1965 klo 17 Pietarsaaren seurakuntakodissa, Koulukatu 11. Kaikki ovat tervetulleita!

MIKKELIN Kuurojenyhdistyksen ja MKU:n yhteinen pikkujoulujuhla on joulukuun 6 päivänä Kuurojentalossa alkaen klo 14. Pukki tulee, on joulupuuroa sekä kesän kilpailujen palkintojenjako sekä muuta hauskaa ohjelmaa.

MIKKELIN Kuurojenyhdistyksen joulumyyjäiset pidetään joulukuun 6 päivänä klo 12 Kuurojentalossa. Käsitöitä, ruokatavaraa y.m. myytävänä.

KYMENLAAKSON Kuurojenyhdistyksen pikkujoulujuhla pidetään joulukuun 5 päivänä klo 18 Sippolan Säästöpankin kokoushuoneessa. Joulupukki saapuu.

VAASAN Kuurojen Shakkikerho järjestää pikkujoulujuhlan joulukuun 12 p:nä klo 19 yhdistyksen talossa Käsityöläisk. 6, Palosaari. Kaikki shakin ystävät ja »viholliset» ovat tervetulleita.

SEINÄJOEN Kuurojenyhdistyksen pikkujoulujuhla on joulukuun 13 päivänä klo 12 Työväentalon yläsalissa. Samanaikaisesti on myyjäiset, jossa saatavana monenlaista tavaraa, mm. Paperisammon tuotteita, joululahjoiksi. Vaihteleva ja hauska ohjelma.

HELSINGIN Kuurojen Raittiusseura Surdin pikkujoulua vietetään joulukuun 20 päivänä klo 19 HKY:n huoneistossa.

KOTKAN Kuurojen yhdistyksen pikkujoulujuhla pidetään Kotkassa Työväentalon kerhohuoneessa tiistaina 5 pnä tammikuuta 1965, alkaen klo 18. Jäsenet tuttavineen ovat tervetulleita. Joulupukki tulee Korvatunturista.

IMATRAN Kuurot ry:n uudenvuodenvalvojaiset ovat puheenjohtaja Antti Jäkälän kotona Lappeen Lavolassa alkaen klo 20. Monipuolista ohjelmaa. Jäsenet, saapukaa joukolla ottamaan Uutta Vuotta vastaan.

LAPPEENRANNAN Kuurojenyhdistys järjestää naamiaiskarnevaalit talossaan joulukuun 31 päivänä alkaen klo 19. Parhaat naamiot palkitaan. Ohjelmassa kaikenlaista hauskaa.

TAMPEREEN kuurojen yhdistys järjestää jälleen hauskat uudenvuoden vastaanottajaiset joulukuun 31 p:nä klo 19 alkaen omassa huoneistossaan Satamakatu 1 B 2. Vietäkää vastaanottajaiset omien kohtalotoverienne parissa.

VAASAN Kuurojen yhdistyksen kuusijuhla pidetään tammikuun 2 pnä alkaen klo 18 omalla talolla Käsityöläisk. 6, Palosaari.

Ohjelmassa mm. puuron syöntiä ja kahvitarjoilua. Vanhan ajan pukki tulee jos ahkeruus ja toiminnanilo jatkuu. Kaikki jäsenet ovat tervetulleita ystävineen.

PALVELUKSEEN HALUTAAN

nuori kuuro rippikoulun käynyt tyttö pienen tilan navetta-apulaiseksi (työaika klo 6—9) sekä osallistumaan talon sisätöihin. Ei raskaita töitä. Lähemmin os.: Aino Lintula, Hallanperä, Kärsämäki Ol.

OSOITTEEN MUUTOKSIA

Olemme muuttaneet Kotkaan. Uusi osoitteemme on: Koulukatu 11 A 14, Kotka.

Ella ja Emil Mattila.

Uusi osoitteeni on joulukuun 15 päivästä: Vaasanpuistikko 28 A 6. kerr., Vaasa.

Reino Grev.

KIITOS

Sydämellinen kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua merkkipäivänäni.

Saima Mäkelä
Kausala.

KIITOS

Sydämellinen kiitokseni niille, jotka muistivat minua 60-vuotispäivänäni.

Tyyne Mäkelä
Kuusankoski.

†

Anna Lyydia Kari
(ent. Hjelm)

kuoli Tampereen Keskussairaalassa 15. 10. 64. vaikean taudin sairastettuaan.

Haudattu hiljaisuudessa.

Toivotamme ystävillemme

Hyvää Joulua ja Onnellista Autta Vuotta 1965

KERAVA

Otto Heino
Raila Heino
Tyyne Lehtonen
Lempi Hydén
Kirsti ja Voitto Wikholm
Liisi ja Allan Rannikko
Ritva Aalto
Risto Tamminen
Hilma Ojala perh.
Erkki Haapanen perh.

KOKKOLA

Taimi ja Runar Gripström
Leena ja Eero Pirnes
Urpo ja Maija-Liisa Rauma
Kurt Hanhikoski perh.
Sigurd Lidsle
Uno Lillfors
Saimi ja Oiva Nahkiaisoja
Julia Kiviniemi
Eila Parviainen
Anni Suihkonen
E. ja E. Ruonaniemi
Irja Rajala
Eila Eronen
Juhani Vuotila
Seija Ylitalo

KOTKA

Elina Heiskanen
Otto Heiskanen
Kotkan Kuurojenyhdistys r.y.
Olga Mattila
Henna Backman
Johan R. Karhulahti perh.
Ada Lehtinen
Nestor Lehtinen
Alma Santaoja
Kalevi Saarinen perh.
Anita Francois perh. (Bryssel)

KUOPIO

Kuopion Kuurojenyhdistys r.y.
Kuurojen Kunto r.y.
Aarne Holopainen perh.
Pekka Jokelainen
Alina ja Åke Sohlström
Pekka Rissanen
Jussi Laaksonen perh.
Mirja ja Timo Luukkainen

KYMENLAAKSO

Olavi Rautiainen perh.
Toivo Kaukiainen perh.
Aune Leinonen perh.
Eero Kossila perh.
Tyyne Mäkelä
Sakari Höysti
Artturi Berghäll
Unto Eloranta perh.

LAHTI

Sandra ja David Auvinen
Erkki Ahvonen
Veikko Heino perh.
Onni Hyttinen perh.
Aini ja Henrik Höglund
Viljo Isotupa perh.
Pekka Järvinen perh.
Hellin ja August Järvisalo
Tauno Kaplas
Pauli Kilkkilä
Veikko Koskinen perh.
Ester Kyöperi
Huvi Lehtonen perh.
Onni Lehtonen perh.
Onni Mattila perh.
Pentti Nikula perh.
Urho Nurminen perh.
Antti Ojala perh.
Tuovi Olkkonen
Kalevi Paajanen perh.
Arvi Paasonen perh.
Eero Pohjolainen perh.
Kosti Remmi perh.
Sirkka, Olavi ja Ari Rosti
Tyyne Sulka
Reino Sulkanen perh.
Aimo Suojala perh.
Veera Torkkeli
Oiva Tähtinen perh.
Eelis Viberg
Olavi Stålhammar
Lahden Seudun Kuurot r.y.

MIKKELI

Pentti Kakriainen perh.
Martti Mäkelä
Hilkka Haikonen
Hilkka ja Pentti Turkki
Paavo Häkkinen
Leena Lintunen
Anna Taipalinen
Kaarina Kontinen

Aila Saukkonen
Pertti Pärnänen perh.
Olavi Hakonen perh.
Arvi Puranen perh.
Eino Moilanen
Seppo Pasonen
Mikko Kulma
Raimo Kiili perh.
Saara Tikkanen perh.
Mikkelin Kuurojenyhdistys r.y.

OULU

Sulo Tyyniaho
Kaarlo Kynkäänniemi perh.
Raimo Ojala perh.
Voitto Heikkilä perh.
A. ja H. Nurkkala
T. ja K. Mikkonen
H. ja P. Pelkonen perh.
Unto Isola
Boris Ström perh.
Teuvo Suutari
Voitto Moisio perh.
Vilma Hirvelä
Onni Knuutinen perh.
Elsa Patokoski
Vilho Leipälä perh.
Heikki Korhonen perh.
Oulun Kuurojen Yhdistys r.y.

PIETARSAARI

Tyyne Fagerlund
Isidor Fagerlund
Mildred och Arvid Jansson
Ulla Hellöre
Annikki Riihimäki
Raili Kaltiainen
Alf och Astrid Bjong
Margarethe Wallenius
Ros-Malena Lindberg
Ole Sandström
Aili, Paul och Boris Lindberg
Aina och Anton Hellöre
Per Björkvik
Olavi Nuolikoski
Yngve Sundell

RAUMA

Katri, Olga ja Martti Iso-Ettala
Saara ja Paavo Laaksonen
Maria Lyybeck
Toivo Raittila

Varma Mäkilä
Hannes Pouta
Sylvi ja Väinö Leinonen
Hannes Tikkanen perh.
Heino Tikkanen perh.
Mauri Karp perh.
Aina Kujala
Aimo Tammi perh.
Sirkka Hukkanen
Aini ja Onni Lampinen
Laila Lehtonen
Rauman ja ympäristön Kuurojenyhdistys r.y.

RIIHIMÄKI

Erkki Karhinen
Maria Lassila
Sylva ja Ilmari Rautanen
Sulo Tihula perh.
Helena ja Veikko Hämäläinen
Martti Salli

SÄYNÄTSALO

Säynätsalon Kuurot r.y.
Orvokki ja Paavo Hantunen perh.
Terttu ja Eero Ojala perh.
Lempi ja Veikko Knaapi perh.
Kerttu Turkulainen
Elsa ja Mary Matilainen
Reino Sandholm perh.
Martti Kaartti perh.
Anja ja Niilo Lehtola perh.
Kerttu ja Lauri Lyytinen
Lisbet Särkijärvi
Elin Toikkanen
Anna ja Adolf Marttila
Fanny ja Heikki Konu
Hilma Poutanen
Liisa Hintikka

TAMPERE

Niilo Rannikko perh.
Matti Kattainen perh.
Armo Kursi
Anja Nokkonen
Seija Järventausta
Maija Nokkonen
Toini Rantanen
Veikko Koivula
Raimo Valtonen
Jorma Valli perh.
Sirkka-Liisa ja Marja-Leena Kopsala

Sirkka Virta
Maija Tanhuanpää
Kirsti ja Kalevi Ikävalko
Heikki Sandholm perh.
Annikki Paavilainen
Marja-Liisa Sandberg
Sofia ja August Helminen
Tekla Heikkilä
Pentti Haukilahti
Väinö Heinonen
Tampereen Kuurojenyhdistys r.y.
Sylvi Koskela
Taavi Anttila
Lauri Lahtinen perh.
Ossi Laurikainen perh.
Valentin Kaurela perh.
Ethel ja Kauko Mäkelä
Kirsti Kaapu
Hulda ja Antti Pellinen
Erkki Nummi

TURKU

Oskar ja Aino Liikkanen
Esko Sänkiniemi
Anja ja Erkki Ojantakanen perh.
Ritva Korhonen
Urho Lehtimäki perh.
Uula Pohjanrinne
Raakel ja Kalevi Immonen
Kirsti Sorsa
Hilja ja Martti Kannisto perh.
Erkki Yli-Petäys perh.
Emil Rautarinta
Pentti Kostiainen perh.
Laila ja Folke Vuorisalo
Urpo Hakala perh.
Terttu ja Olavi Kaisanlahti
Sigrid Virmavirta
Elsa Tikka
Tauno Väisänen
Pentti Kannisto
Jukka Suominen
Pertti Eskelinen
Vuokko Laaksonen
Seppo ja Kauko Marjamäki
Irma Hyttinen
Markku Aro
Sauli Isomäki perh.
Turun Kuurojenyhdistys r.y.
Turun Valpas r.y.
Turun Kuurojen Raittiusyhdistys

TYRVÄÄ

Kuurojenyhdistys Heffata r.y.
Iida Ritala

Anna Kulmala
Tapio Tirkkonen perh.
Heimo Valtonen perh.
Yrjö Hisso
Emma ja Oskari Louttu
Yrjö Jalonen
Martta Virtanen
Martti Nurmimäki perh.
Aino Kinnari
Väinö Tuominen
Miina Vainionmäki
Otto Nieminen
Anna ja Erkki Kuutti
Hilma Sorvisto
Suoma Kuutti
Sulo Sileenkangas
Tauno Kuutti perh.
Hilda Sandell
Yrjö Pajunen perh.

VAASA

Vaasan Kuurojen Yhdistys r.y.
Paul, Helvi ja Birgitta Ahlskog
Tapani Aro
Pehr-Erik, Sylvi ja Samuel Jåfs
Pertti Ihamäki
Risto, Paula ja Markku Koivula
Martta ja Mikko Mauranen
Jussi Mielty
Åke Nabb
Maija-Liisa ja Heino Niemelä
Erkki Laakso perh.
Seppo Ylisarvi
Meri ja Alf Södergård
Teuvo Taimisto perh.
Eila ja Erkki Tuliniemi
Matti Tarvonen perh.
Simo Vuorimies perh.
Anja Poikonen
Signe ja Edvar Lindroos
Matilda ja Johan Granfors

VARKAUS

Raili ja Pekka Hynninen perh.
Laina ja Toivo Sivula perh.
Armi ja Eero Parviainen perh.
Raisa ja Kalle Holopainen perh.
Helvi Artinen
Kerttu ja Olga Levänen
Eukari Happonen perh.
Ilkka Laitinen
Kalevi Kukkonen perh.
Veikko Väätäinen
Aino Laitinen

KUUROJEN JOULU

ON ILMESTYNYT VÄRIKKÄÄNÄ JA RUNSAASTI KUVITETTUNA.

★

Myyntiasiamiehiä otetaan.
Lehden myyntihinta on 2:—, myyntipalkkio 70 penniä kpl.

★

Kuurojen Joulua voi tilata myytäväksi osoitteella:

Kuurojen Lehti

Lokero 62
Hämeenlinna

★

KUUROJEN LEHTI

tilattuna vuodeksi 1965 maksaa vain 8:— (ruotsinkielisille 7:—). Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa ja tilaajat saavat lehden erikoisnumeron KUUROJEN JOULUN.

Lehti on tilattavissa asiamiehiltä kuurojenyhdistyksissä, postitoimipaikoista, rautatiekirjakauppojen ja eri lehtitoimistojen kautta.

Lehden voi tilata myös lähettämällä tilausmaksun Kuurojen Liiton postisiirtotilille n:o 6825, os. Liisankatu 27 E 10, Helsinki.

★

Huom.! Tilausmaksua ei saa lähettää kirjeessä, maksu on ehdottomasti suoritettava postisiirtoa käyttäen.

Tilaaja: Kirjoita nimesi ja osoitteesi selvästi.

Osoitteenmuutokset ja vastaavat kyselyt osoitetaan lehden konttoriin os.: **Kuurojen Lehti,** Lokero 62, Hämeenlinna.

KUUROJEN LIITON

KALENTERI

vuodeksi 1965 ilmestyy joulukuun aikana.

★

Kalenteri on kätevää taskukokoa muovikansissa ja sisältää tavallisen kalenteriosan lisäksi jokaiselle kuurolle tärkeitä

osoitteita
lakeja
asetuksia
y.m. juuri kuurolle tärkeitä tietoja.

★

Kalenterin hinta on vain **3:50**

Kalenteri on tilattavissa asiamiehiltä yhdistyksissä tai lähettämällä kalenterin hinnan ja —:50 postikuluihin Kuurojen Liiton postisiirtotilille n:o 6825 os.: Liisankatu 27 E 10, Helsinki. Tilaukseen merkittävä tilaajan nimi ja osoite sekä: Kalenteri v. 1965.

★

Hämeenlinna 1964 — Kirjapaino Jaarli